ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — Թիւ 1,294 — Կ. ՊՈԼԻՍ. 1901, ՅՈՒՆՈՒԱՐ 3—16 — 25 ՌԱՄԱԶԱՆ 1318—3 ՔԵԱՆ' ՍԱ' 1316 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

"بوزانتيون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته. صاحب امتیاز ومدیر مسئول
بوزانت كچیان
مطبعه واداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۲۳-۲۵ نومرولو
دائرهٔ مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՄՈՒՏՔԸ Ի 20ՐԴ ԴԱՐ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, 1801—1901

Դ.

ԵՒՐՈՊԱ ՎԱՏԵՐԼՕՈՒԷՆ Ի ՎԱՐ

Նափոլէոնի երկրակալութիւններուն զուտ շահն ա՛յն եղաւ Ֆրանսայի համար որ ո՛չ միայն չընդարձակուեցան Ֆրանսայի սահմանները այլ և զանազան ազգային կէտերու վրայ աւելի եւս պզտիկցան ու տկարացան։ 1793ի առաջին անփորձ Թափովը Ֆրանսա գրաւած էր կարեւոր կէտեր, զոր Նափոլէոնի աշխարհածաւալ փառասիրութեան պատճառաւ հարկադրուեցաւ վրայ տալ։ Մեծին Նափոլէոնի պակաս Թողածն ամբողջացուց՝ իր անուանը շնորհիւ իշխանութեան հասնող իր եղբօրորդին Նափոլէոն Գ., որուն փառասիրութիւնն ու անհեռատեսութիւնն ալ 1870—71ին աւելի եւս զգալի կորուստներ կրել տուին Ֆրանսայի հողին։ Ուրեմն, Նափոլէոնեան արկածախնդրութիւնը լոկ դրական տեսութեամբ մը վնասակար եղաւ Ֆրանսայի, քանի որ աւելի պզտիկ Թողուց հայրենի հողը քան ինչ որ էր Պուրպոններու Թագաւորներուն օրովը։ Եւ իր երկրին համար այս ժխտական արդիւնքին յանգած էր Նափոլէոն Ա.՝ վեց միլիոն Ֆրանսացիի և օտարազգիի արիւն Թափելով, որուն վրայ կրնանք բսել Թէ իր եղբօրորդին ալ (Նափոլէոն Գ. կայսրը) մէկ միլիոն հոգիի կորուստ մը բարդեց Մեքսիկայի, Իտալիոյ մէջ, ևն., և ի վերջոյ Ահեղ Տարւոյն մէջ։

Եւրոպա նոր խմորում մը ստացաւ սակայն, որով Ֆրանսացիք կարողացան պարծենալ Թէ այդ վեց միլիոն հոգիին արիւնն ապարդիւն չԹափուեցաւ։ Բայց 1815ին Վիեննայի Վեհաժողովին մէջ, և անոր յաջորդող ուրիշ ժողովներու մէջ, Աւստրիա, Ռուսիա, Պրուսիա, և մինչեւ մէկ աստիճան Անգլիա, ջանացին եղան երկրը ճիշտ առջի վիճակին մէջ վերահաստատելու, Նափոլէոնի կապտած հողերն իրենց տէրերուն դարձնելու, ժողովուրդներն ալ առաջուան կանոնադրութիւններուն ենԹարկելու։ Աղեքսանդր Ա. Ցարին առաջարկութեամբ, Ռուսիոյ, Աւստրիոյ և Պրուսիոյ վեհապետներուն կնքած «Սուրբ Ձինակցութիւնը» մանաւանդ, ժողովուրդները քրիստոնէական կրօնի պատուէրներուն մէջ պահելու Թափանցիկ քօղին տակ, նպատակ ունէր Եւրոպայի մնացած մասերն ալ ենԹակուած պահել նոյն երեք Տէրութեանց սովորական վարչային սեղմ դրութեան։ Նափոլէոնեան և առհասարակ գաղղիական յառաջդիմաղաց քաղաքականութեան դէմ, ասոր ըսուեցաւ «յետադիմաց քաղաքականութիւն», որուն մարմնաւորումն ու հզօրագոյն ջատագովն եղաւ Աւստրիոյ վարչապետ ՄէԹէրնիխ իշխան։

Նափոլէոնի խորտակումէն ամէնէն աւելի փառքով և շահով դուրս ելան Մեծն Բրիտանիա և Ռուսիա։ Անգլիա Թէև մեծ զոհողութիւններ կրած էր, Թէև իր հանրային պարտքն 865 միլիոն անգլ. ոսկիի գումարին հասած էր, (այն է՝ հիմակուընէն գրեԹէ մէկ քառորդ աւելի,) Թէև ժողովուրդին խեղճութիւնն իր երկրին մէջ լոկ անտեսական ծանր շփոԹութիւններու առիԹ տուած էր, բայց ինք իր Տէրութենէն բան մը վրայ չտալէ զատ, անագին երկիրներու տիրած էր ծովերէն անդին, ֆրանսական և ուրիշ գաղութներ գրաւած էր, զԲարեյոյս և Նիւսերը վերստին ստացած էր, անագին Տէրութիւն մը ձեռք ձգած էր Հնդկաստանի մէջ, որոյ ներսը մեծ Թագաւորութիւններուն տիրելու համար, Եւրոպեան Տէրութիւններու կողմէ ո՛ և է արգելք չէր տեսած, և Թշնամի նաւատորմերուն ոչնչացումէն հանդէպ, Բրիտանեան նաւատորմը կ'ըլլար միակ նաւային ոյժն աշխարհի երեսին վրայ։ Իսկ Ռուսիա Ցամաքային միակ Տէրութիւնն էր որուն երկրին մէջ չէր կրցած կենալ յաղԹական Թշնամի մը, զի Նափոլէոնի մտնելն և խեղճուկրակ դուրս ելնալը մէկ էր եղած։ Աղեքսանդր Ա. Ցարը միակ վեհապետն էր Ցամաքի վրայ որ իր բանակներն յաղԹական անցուցած էր անագին տարածութիւններու վրայէն, և երկիցս Բեդերսպուրկէ Բարիզ բերած էր։ Ռուսիա կրնար պարծենալ Թէ ի՛նք ջախջախած էր Նափոլէոնի ոյժը, Ռուսիայէն նահանջման աղէտը յայտարարող ըլլալով իր «Մեծ Բանակը», զոր եԹէ տակաւին անվԹար ունենար, Նափոլէոն չէր ստիպուեր Էլպա քաշուելու, ևն։ Մինչ միւս Ցամաքային Տէրութիւնք իրենք զիրենք ամփոփելու աշխատէին, միայն Ռուսիա և Անգլիա կ'ընդարձակուէին, մին Ովկիանոսի վրայ, միւսը մինչև Ասիոյ Ներսերը։ Ուստի, Աղեքսանդր Ա. գերակշիռ վճռական ձայն ունէր ժամանակին Եւրոպայի կարգադրութիւններուն մէջ։ Շատ ժողովրդական եղաւ իր երկրին մէջ։ Ձափաւոր գաղափարներով, ժողովրդական բարօրութեան բազում անօրինութիւններ ըրաւ, և 1825ին ի Խրիմ Վանքի մը մէջ տենդէ բռնուելով մեռաւ, զի վերջին ծայր կրօնասէր էր։ Իր վանն ազգային սուգ մը եղաւ Ռուսիոյ համար, նաև Լեհաց համար, զի Վարշաւայի մէջ շատ լաւ կառավարութիւն մը հաստատած, և գործերուն նպաստաւոր ընԹացք մը տուած էր։ Իր յաջորդ Նիքոլա Ա. Ցարը ներքին տարբեր քաղաքականութիւն մը սկսաւ, և ա՛լ աւելի զսպեց Թէ՛ Ռուսերը, Թէ Լեհերը։

Սոյն այս յետադիմական Եւրոպայի մէկ ծայրէն միւսը տիրեց, և Լուի ԺԸ.էն ետքը, Շարլ Ժ. Թագաւորը վարչային ամէն նոր մեԹոտները մէկ կողմ դրաւ, բայց Ֆրանսացիք Թէև պաղած էին Նափոլէոնեաններէն, սակայն կարգ մը Պետական դրութիւններէ հրաժարիլ չէին ուզեր, ինչպէս որ 1830ին հասկցաւ Լուի Ֆիլիբ Թագաւոր, երբ, իր անձին վրայ, Օրլէանեան ճիւղն ի գահ բազմեցաւ, և երկրը գոհացուցիչ երեւոյԹ մը առաւ պահ մը։ 1848ին էր որ հիմնուեցաւ Ֆրանսայի Երկրորդ Հանրապետութիւնը, որ ներքին ոյժէ զուրկ ըլլալով, շատ չտեւեց, և տեղի տուաւ Նափոլէոն Գ.ի փառասիրութեան, որ երեք տարի ետքը վերահաստատեց Կայսրութիւնը։

Նոյն պահուն, Աւստրիա սաստկապէս կ'խռովէր Մաճառներուն բաժանողական շարժումէն, և Աւստրիոյ և Հունգարիոյ բանակներուն բուռն և երկարատեւ ընդհարումէն։ Մաճառ զօրապետք ի սկզբան յաղԹական եղան, Աւստրիա կոչում ըրաւ Նիքոլա Ա. Ցարին, ըստ ոգւոյն Սուրբ Ձինակցութեան, ԹէԵւ այլ եւս գոյութիւն չունէր այն եղական Դաշնագիր։ Բասքեւիչ մարէշալ եկաւ ջախջախեց Մաճառները, մէկ անգամէն կախեց 13 մաճառ զօրապետներ, և հունգարութեան տիրեց ի Բէշթա, յԱրատ, ևն., ինչպէս 1831ին տիրած էր ի Վարշաւա։

(Շար.)

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԻԶՄԻՐԻ ԺԱՆՏԱԽՏԸ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԻԶՄԻՐ, 28 Դեկտ. 1900

Ամառուան կասկածելի հիւանդութեան դէպքերն հազիւ անհետացան և ահա ճիշտ 20րդ դարուն հետ ձմեռուան այս ցուրտ և անձրեւոտ եղանակին նոյն հիւանդութիւնը դարձեալ երեւան կ'ելնէ։ Թոմազոյի գիւղն երեւան ելած հիւանդութիւնը Դեկտ. 19ին Պոլսէ եկած բժիշկներն հաստատեր են Թէ ծանր ինֆլուէնցա է. բայց հինգշաբԹի, 20ին, քաղաքիս կեդրոնը բնակուած ամէնէն բանուկ ճամբուն վրայ նպարավաճառ մը բռնուած և մէկ քանի ժամ վերջը մեռած է, և եղած քննութենէն հաստատուած է Թէ Թոքային ժանտախտ է, և տասնօրեայ քարանտինան կ'որոշուի։

Իզմիրի ժողովուրդը սա աղէկութիւնն ունի որ այս տեսակ լուրերէն երկիւղ չզգար, քիչ մը կ'վրդովի իր նիւԹականին համար, և այս պատճառաւ է որ հիմա հասարակութիւնը կ'պնդէ Թէ Թոմազոյի հիւանդները Թունաւոր սունկ կերեր են, իսկ նպարավաճառն ալ Թոքախտ ունէր եղեր, անանկ խօսքեր որ փարա մը չեն արժեր, քանի որ խիստ տասնօրեայ քարանտինան հաստատուեցաւ, ըսել է բան մը կայ։ Սանկ կրակի մէջ չըլլար, և այս տեսակ խնդիրներու մէջ «Ձայն բազմաց, ձայն Աստուծոյ» բոլորովին սխալ է։

Թոմազոյի բնակիչներուն ալ սոսկալի ԹշուառուԹիւնը բոլորովին սխալ է։ Թոմազօ Իզմիրի դիմաց Քորտէլիոյի ծայրը պզտիկ գիւղ մ'է։ Ծովեզերքը ճահիճներով ծածկուած է, և շատերը կ'յիշեն որ մօտերն ուրիշ գիւղ մ'ալ կար Մէնէմէն անուամբ, ուր խոշոր նաւեր կ'երԹային բեռնաւորելու, բայց տարիներով Հերմոս գետը կամաց կամաց եկաւ ծակեց այն գիւղը, և եԹէ ժամանակին առաջքը չառնուէր, Թոմազօն ալ պիտի անհետէր. բայց այսու հանդերձ, ծովը լճեր ու ճահիճներ ձեւացուցած է։ Հետեւաբար, անմիկ տեղ մը ուր տուները խրճիԹներ են, տեղացած անձրեւներէն, ցուրտէն, խոնաւութեան կ'սպառուէր որ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ ծագին։ Անձրեւներու գալով միայն այս գիւղը չէ, այլ ամբողջ գաւառէն զատ Իզմիրի մէջ և մասնաւորաբար քարափանց եւ շրջակայ փողոցներուն շատ տուները ածուխը, փայտն և ամանց ալ կահկարասիքը ջուրերուն մէջ կ'լողան։ Տուն չկայ որ անպատճառ մէկ—երկու հիւանդ չգտնուի կամ ինֆլուէնցայէ, կամ Թիֆոյէ, կամ սաստիկ հարբուխէ և կամ ատոնց ազգականներն համարուող հիւանդութիւններէ։

Տեղացող յորդ անձրեւներն ամէն տեղ մեծ վնասներ հասուցած են։ Շր. Դեկտ. 23ին Կլազոմէնի նաւամատոյցը կ'գտնուէինք Պոլսէն եկող մէկ քանի ուղեւորներու հետ։ Հակլթի խաչորաշեամբ կարկուտ ինկաւ, և հոն պատմեցին Թէ անցեալ շաբաԹ Սամոս կղզին ալ այնչափ անձրեւ տեղացեր է որ Պամպա կոչուած գինիի տակառներ որք 800—1,000 քիլօ կ'կշռեն, ջարդերէն քշուելով ծովը ինկեր են, և այս տակառներէն քանի մը հատ ալ Կլազոմէնի ծովեզերքը գտնուեր են։ Եղած վնասը վեր ի վերոյ 30,000 ոսկիի կը հասնի կ'ըսեն։ Արդէն Իզմիր շատ խոնաւ է, եԹէ այս կերպ 20—25 օր անընդհատ անձրեւէ մնալն է որ աւելի խոնաւ կ'ըլլայ, ցուրտն ալ որ Պոլսոյ ցուրտին պէս առողջարար չէ, մէկանց խառնուելով, ինֆլուէնցան, Թոքատապը, Թիֆօն և Ընկ. պակաս չպիտի ըլլան։

Ահա՛ Իզմիրի վիճակը, միայն Թէ պէտք ենք զոհ ըլլալ որ առաջին դէպքէն մինչև այսօր ուրիշ դէպք մը պատահած չէ, և Քաղաքապետութիւնն ալ հարկ եղած բոլոր զգուշական միջոցները ձեռք առած։ Մաղթենք որ այս դէպքն առաջինն և վերջինն ըլլայ և քաղաքն ալ հանդարտի սա չարաճճի միքրոպներուն վախէն։ Երբ միքրոպ կ'ըսեմ, կ'յիշեմ որ դեռ անցեալներն երբ խօսք կ'ըլլար միքրոպներու վրայ, տարիքոտ մէկը կ'պնդէր Թէ «Մեր աչէնը տեսնել չէր, ասէ նոր մօդան է։ Ախօտենները չոտցան՝ ոտքերնին ալ չոտցան, հէքիմները չոտցան՝ միքրոպներն ալ մնաց»։ Շատերն ալ այս կարծիքն ունին Թէ միքրոպները նոր գիւտ են։ Հիմա ստուգուած է Թէ հիներուն ծանօԹ էին միքրոպները, և անոնց գոյութիւնը կ'ընդունէին։ Թէ մինչև Ջրհեղեղ ինչպէս ապրեցան այս անասնիկները կամ Թէ ի՛նչպէս պրծան այն ընդհանուր ապականման ժամանակ, ստոյգ չեմ գիտեր, բայց մարդկային արարածներու վրայ գտնուած կարգ մը միջատներուն համար ապացուցուած է Թէ՝ Նոյ Նահապետին տապանին մէջ ապաւինած էին, իսկ միքրոպներն ալ հարկաւ տեղ մը ապաւինած էին մարդու վնաս չհասցնելու խոստմամբ և վերջէն եղծուած են, քանի որ Հէրոտոտ անգամ, պատմագիրներու հայրը, Կիւրոսի արշաւանքին մէջ սապէս կ'յիշէ. «Մեծ Թագաւորն երբ պատերազմի երԹայ հետն անհամար պաշար կ'տանի։ Հետը կ'տանի նաև Գոասպի ջուր որ Շուշի մօտերը գետ մ'է և միայն այն ջուրէն կ'խմէ, Թագաւորը ջուրն եռացնելէ վերջն արծաԹեայ ամանները մէջ լեցնել կուտայ։»

ԵԹէ Կիւրոս ջուրը խաշելէն վերջը կ'խմէր, ըսել է Թէ միքրոպներն անծանօԹ չէին հիներուն։ Բայց ո՞ւր կ'երԹայ իմ խելքս, պարզ տեղեկագրական ԹղԹակցութեան մը մէջ ենել պատմութիւն քարոզել. ասոր միայն պակաս էր։ Թողունք ուրեմն սա պզտիկ միքրոպները եւ գանք երկոտանի միքրոպներու, որք անցեալ շաբաԹ Ալֆոնս Միլ անուամբ ֆրանսացի հպատակ մը բռնելով լեռը տարին և 5,000 ոսկի կ'պահանջէին։ Ալֆոնս Միլ, քաղաքէս երկու ժամ հեռի, բերդին ետեւի կողմը, Ապամեմոնի ջուր ձորակներ բռնած տեղն ունի տուն մը, պանդոկ, ջերմոցներ եւ ուրիշ կալուածներ, և տարւոյն մեծ մասը հոն կ'անցընէ։ Սրճարանի մը մէջ բարեկամի մը հետ նստած միջոցին, մէկը կուգայ կ'ըսէ որ զինքը դուրսէն կ'ուզեն։ Դուրս ելածին պէս, երկու աւազակներ կ'բռնեն և քաշքշելով կ'տանին։ Իր Թուրք ծառան ետեւէն կ'վազէ. աւազակները կ'պոռան որ ետ կենայ. մտիկ չըներ եւ ետեւէն կ'հալածէ։ Երկու գնդակի հարուածներ նոյն միջոցին ճիշտ ճակատէն կ'իյնան և խեղճ ծառան հոն կ'մնայ։ Գալով Ալֆոնս Միլի՝ հինգ օր աւազակներուն քով մնալէ վերջը, 1500 ոսկի կ'վճարեն և կ'ազատի. Դեկտ. 25ին Իզմիր կ'վերադառնայ։ Ցոյս կայ որ աւազակներն ողջ կամ մեռած անպատճառ պիտի ձերբակալուին. ոստիկանութիւնը ցամաքէն եւ ծովէն անոնց ճամբան բոլորովին կտրած է։

Կլազոմէնի մաքրանոցին առջեւ Դեկտ. 23ին կայլին քարանտինա ստացող աւստրիական Հէլէօ շոգենաւը Սուրիոյ ջուրերէն. Լաֆոնդէնի մէկ շոգենաւը, խտալական պզտի մարտանաւ մը որ Սամոս պիտի երԹար։ Քանի որ Կլազոմէնի անունը կուտամ, պէտք է յիշեմ ընԹերցողներուն Թէ հոս է Իզմիրի մաքրանոցն, և ան շոգենաւեր որ կ'ուզեն առանց վարանելու մաքուր անցագրով մտնել Իզմիրի ճամբորդները հոս կ'հանեն։ Տամասկները տուած միջոցին, ոբոլիերու գինէն զատ մարդ գլուխ 10 կ'առնուի ընկերութիւնները, որ ճամբորդներն Կլազոմէնէն Իզմիր փոխադրելու ծախք։ Շոգենաւն Իզմիր կուգայ. ճամբորդները կ'սպասեն—երբեմն ամբողջ մէկ օր— և ահա սպառուած շոգենաւը կուգայ, ետեւէն խոշոր ֆլօտա մը քաշելով։ Եկած շոգենաւը շոգեմակոյկ մ'է, որուն մէջ հազիւ ԹղԹատարական պայուսակները, ընկերութեան մէկ պաշտօնեան և Կլազոմէնի մէջ կեցողները կրնան նստիլ։ Իսկ ճամբորդներն ոչխարներու պէս պէտք է մավունային մէջ Թխմուին, և սպասին հովին փուքին և ցուրտին որ շոգենաւին ամբողջ բեռներն ալ առնեն և սպիտէս ճամբայ ելնեն։ Այդ, ալ, ի խուռն խճողուած են այս մաւոնային մէջ, և ճամբորդութիւնը ճիշտ վեց ժամ կ'տեւէ։ ԵԹէ ընկերութիւնը մարդ գլուխ 10 ղրշ. կ'առնէ Ուրլայէն Իզմիր փոխադրելու համար, որ բաւական է, պէտք է որ յատկապէս շոգենաւ մը դրկէ միայն ճամբորդներուն համար [illegible] լճարուած է։ Ես և ուրիշ Իզմիրցի վաճառականներ համակերպեցանք անօԹի այս կերպով ճամբորդել և ստիպուեցանք կառքով Իզմիր իջնել։ Մեք կ'կարծէինք Թէ պատուական ճանապարհներ ունինք, ինչպէս որ կ'գովէին, բայց այս ճանապարհներուն վրայ տեղ տեղ լճակներ ձեւացած էին, և պէտք էր աւելի նաւակով անցնիլ քան Թէ կառքով։ Իրաւ է որ մեր այս ցամաքի ուղեւորութիւնը բաւական սուղի նստաւ։ Գիշերուան ժամը 10ին (Ը. Ե.) ճամբայ ելնելով հազիւ առաւօտեան ժամ 4ին մեր տուներն հասանք, բայց գոնէ մէկ ժամ Ուրլա հանգչած և կարկուտէն, անձրեւէն, ցուրտէն ալ պատսպարուած էինք։ Բաջ գիտեմ որ պատուաւոր ընկերութիւնը մէկ քանի ոսկի աւելի կամ նուազ ծախքի չի նայիր, այլ ճամբորդներու ընկերութիւնն է որ առիԹէն օգտուելու համար անյարմարութիւնը չարաչար կ'գործածէ։

Գ. ԽԵՐԱՍԱՆՃԵԱՆ

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 20 Դեկտ. 1900

Հակառակ Թաղականներուն դէմ մղուած բուռն պայքարին, տակաւին գլուխ չհանուեցաւ տապալումի այս գործը. և սակայն այս օրերս խնդիրը դարձեալ երեւան ելաւ նոր և կծու ձեւի մը տակ։ Այսօր տարեկան 30,000 ֆր. եկամուտ ունեցող մեր եկեղեցին դրամական վերջին ծայր անձուկ վիճակի մը մէջ է. Թէ ուսուցիչներն և Թէ քահանաները 4—5 ամիսներէ ի վեր ամսական առած չեն։ Դրամական անձկութեան պատճառն ա՛յն է որ Վարկի Ընկերութեան մասնաճիւղերը հաստատուած չըլլալով, ասիկա եկեղեցիին կալուածները գրաւի տակ առած է, և ինք կ'գանձէ կալուածներու վարձքերը։

Թաղականները նեղը մնացած՝ քաղաքապետական ժողովէն արտօնութիւն խնդրեցին 4000 ֆր. վերցնել եկեղեցիին ունեցած 30,000 ֆր.ի տրամադրելի մէկ գումարէն որ խնայողական սնտուկը պահեստի դրուած է։ Խնդրագիրը մի միայն Թաղականներէն մէկէն ստորագրուած էր. մինչդեռ օրէնքը կ'պահանջէ որ Թաղականութենէ ելած ամէն պաշտօնաԹուղԹ պէտք է աւագերէցին ստորագրութիւնն ալ կրէ։ Քաղաքապետական ժողովոյ նիստերը հրապարակային կ'ըլլան. մեծ բազմութիւն ներկայ էր այդ օրը։ Ժողովը բացուելուն պէս խորհրդական Մ. Մանօ խօսք առնելով մի առ մի բացատրեց Հայ եկեղեցիին մէջ կատարուած անկարգութիւններն, անկանոնութիւնները, յիշեց բողոքները Թաղականներուն դէմ և վերջապէս խնդրեց ժողովէն որ մերժէ այդ նոր փոխառութեան խնդրանքը։ Խնդիրը քուէի դրուելով ժողովը մերժեց Թաղական խորհրդոյ խնդրանքը։ Թաղական Մ. Դանիէլ Եսաքիմճեանը դուրս ելաւ սրահէն խայտառակ վիճակի մէջ, անէծք Թափելով իր հակառակորդներուն դէմ, որք վրիպեցուցած էին իրեն այս նոր շահատակութիւնը, յատուկ տպուած նամակներ ղրկելով բոլոր ժողովականներուն՝ անգամ մ'ալ բացատրելով անոնց Թէ Եսաքիմճեան Թաղականն իր 15 տարուան ընԹացքովը զեղծումներ գործած է։ Վաղը, խնդիրը դարձեալ քաղաքապետական ժողովին պիտի ներկայանայ։ Եսաքիմճեան չէ վհատած առաջին մերժումէն և չխոսակ քահանային դիմելով սպառնալիքի տակ կորզած է անոր ստորագրութիւնը։ Դեմեղեան Մանուկի կուսակցութիւնը սակայն նոր շրջաբերական մը ղրկելով խորհրդականներուն զգուշացուցած է զիրենք խաբեբայի մը Թակարդին մէջ իյնալէ, երեւան հանելով Եսաքիմճեանի նորանոր զեղծումները, որոց վերջը գալիք չունի։

Վերջապէս, ամէն կողմէ խայտառակուած, այսօր մեր Թաղական խորհուրդը ինքզինքն ուժաԹափ կ'զգայ և մօտ է այն օրը երբ Պուքրէշի Հայ գաղԹականութիւնը պիտի կրնայ խալըսիլ այդ մարդուն ձեռքէն, որ 15 տարիներ ի վեր ուտելով ուտելով չի կշտանար, արդարացնելով ֆրանսերէն առածը Թէ L'appétit vient en mangeant։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 22 Դեկտ.

Երեկ դարձեալ քաղաքապետական ժողովին առջեւը բերուեցաւ Հայոց եկեղեցւոյն փոխառութեան խնդիրը։

Եսաքիմճեան Թաղականը, այս անգամ, իր խնդրագիրը ստորագրել տուած էր միանգամայն Մոսկոֆեան քահանային։ Այս ստորագրութիւնը կորզած էր ծանր սպառնալիքներով։

Քահանան խնդրագիրը ստորագրելէն ետքը՝ նամակ մը գրած է քաղաքապետական խորհրդոյ անդամներէն մէկուն, պատմելով իր գլխուն եկածը։ Նիստը բացուելով խորհրդական Մ. Մանօ խօսք առաւ և դարձեալ ամէնէն կծու խօսքերով ձաղկեց հայ Թաղականներուն գործած անկանոնութիւններն և զեղծումները. կարծիք յայտնեց Թէ ժողովը պարտաւոր է այս անգամ ալ մերժել փոխառութեան խնդրանքը, մանաւանդ որ այսպիսի փոխառութեան մը արտօնութիւնը քանի մը ամիսներ առաջ ալ տրուած և Թաղականները 3300 ֆր. վերցուցած էին եկեղեցւոյ դրամագլխէն։ Ապա խնդրեց որ խիստ լուրջ քննութիւն մը բացուի եկեղեցիին հաշիւներուն մէջ և հեռացուցուին այս խարդախ Թաղականները. խօսեցան նաեւ այս խնդրին վրայ ուրիշ խորհրդականներ, կարծիք յայտնելով որ եԹէ Թաղականները խաբեբաներ են, այս պատճառ մը չէ որ եկեղեցին և դպրոցին պաշտօնէութիւնը առանց դրամի մնան այս տօնական օրերու մէջ. ուստի առաջարկեցին որ այդ փոխառութեան արտօնութիւնը շնորհուի ա՛յն պայմանաւ որ դրամը միայն պաշտօնէութեան պահանջները վճարելու ծառայէ։

Քաղաքապետն ամէնուն կարծիքները հաւաքելով սա եզրակացութեան յանգեցաւ Թէ փոխառութիւնը պէտք էր շնորհել յանուն մարդասիրութեան՝ այսինքն պաշտօնէից սիրոյն համար։ Խնդիրը դարձեալ քուէի դրուելով 4000 ֆր.ի փոխառութեան արտօնութիւնը շնորհուեցաւ 7ի դէմ 8 քուէով։

Հարկ է աւելցնել Թէ բազմաԹիւ Հայեր ներկայ էին այս ժողովին, մեծ մասամբ հակաԹաղականական կուսակցութենէն. ներկայ էր նոյն ինքն Եսաքիմճեան Թաղականը։ Արդարեւ քիչ շատ պատուոյ զգացում կրող մարդ մը անհնարին էր որ համբերէր այդքան կծու ակնարկութիւններու և քննադատութիւններու, և սակայն ա՛ն կեցաւ և մինչ ըրաւ ճշմարիտ աւազակի մը դէրքին մէջ։ Ցեռոյ քուէարկութեան վերջանալէն ետքը մեկնեցաւ յաղԹական հովեր առած, մինչդեռ խայտառակուած ամէն մարդու մը պատուաբերութիւնը կ'Թողուր։ Հիմա այդ դրամով, եկեղեցւոյ և դպրոցին պաշտօնէից ամսականները պիտի վճարուին, և սակայն դարձեալ նեղը պիտի մնայ Թաղ. Խորհուրդը քիչ օրէն. խայտառակութիւնը անխուսափելի է, մանաւանդ որ ամբողջ 11 տարուան հաշիւները պարտաւոր է յանձնաժողովին ներկայացնել Թաղապետական Խորհուրդին։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՔԻՉ ՄԸ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ 400 ԾԽՆԵԼՈՅՉՆԵՐԸ

(Տես. Երէկի Թիւն, և վերջ.)

Որովհետև երկիրս իր վրայ խել մը ճեղքուածքներ կ'կրէ, ծովերու, լճերու ջուրերն ալ հոսելու տեղ գտնելով, կ'մխրճին, կ'իջնեն, մինչև այդ հրավառ նիւԹերուն ստորերկրեայ վառարանները. հոն խտացեալ շոգիներու վերածուելով, ինչպէս շոգիներով վերջին ծայր տաքցուած մեքենայ մը կը պայԹի, այնպէս ալ այդ 100 ատրճանի մօտ եղող այդ ջրաշոգիի կոյտերը, հողը տակնուվրայ ընելով, մեր "ս կլոր մեքենան, երկիրս, կ'պայԹեցնեն և շոգիի ցայտումներով դուրս կ'նետուին, ճամբաներուն վրայ ինչ ալ գտնուի իրենց անբռնաբարելի կամքին կ'հնազանդեցնեն։

Երկրիս մէկ քանի գլխաւոր հրաբուխներն ալ Թուելով վերջ տանք մեր նօԹերուն, սակայն ինչպէս ըսի միայն գլխաւորները. վասն զի Թէ՛ լրագրական սիւնակներն անձուկ են և Թէ՛ վերջապէս ընԹերցողաց համբերութիւնն ալ չափ մը ունի։ Անունները տալէ առաջ չմոռնանք ըսելու Թէ՝ հրաբուխներն երկրագունտին հինգ մասերուն մէջ ալ հաւասար Թուով, հաւասար սաստկութեամբ ու բարձրութեամբ չեն երբեք։ Հիւսիսային և հարաւային Ամերիկաներու կլիմայէն ախորժած (?) ըլլալնուն համար, հրաբուխներուն էն խոշորները, էն ահռելիներն և էն մեծ մասն այս երկիրներուն մէջ հաստատուած են.—Աչքը լո՛յս Ամերիկացիներուն, բայց ասոնք արդէն երկրաշարժներէ երկրալու վարժուած են—։ Ասիոյ մէջ գտնուողներն Ամերիկայիններէն վար չեն մնար Թէ՛ առատութեան, Թէ մեծութեան տեսակէտով։ Ովկիանիային գալով, հո՛ս եղողներուն ալ խաԹը կ'սեպուի. իսկ Եւրոպայի հրաբուխները, իրենց Թուով ու բարձրութիւնով մինչև ցարդ չեն կրցած մրցիլ առաջիններուն հետ. ապա Աֆրիկէն, եԹէ ըսենք Թէ բնաւ յիշատակութեան արժանի հրաբուխ մը չունի սխալած չենք ըլլար։

Երկրագնտիս հրաբուխներուն, էն մեծը, էն ահագինը, էն նշանաւորը Աքոնքակուա է որ կ'գտնուի Հարաւային Ամերիկա, Պէրուի մէջ, և որուն բարձրութիւնն է 6990 մեԹր. յետոյ կուգայ Չիմպորազօ որ կ'կանգնի Հարաւային Ամերիկայի Էքուաթէօռ երկրին մէջ, իր 6310 մեԹր հսկայ բարձրութեամբ. ասկէ վերջ կարգը կ'ուգայ Հօռ հրաբուխին (Հիւս. Ամերիկայի մէջ), որ ունի 6130 մեԹր բարձրութիւն և ասոնցմէ վերջը կան խել մը ստորադաս հրաբուխներ։

Ահա՛ ցուցակը, աշխարհիս հինգ մասանց գլխաւոր հրաբուխներէն 5—6 հատ միայն առնելով։

ՀԻՒՍ. ԵՒ ՀԱՐԱՒ. ԱՄԵՐԻԿԱ	Բարձրութիւն
Լլի-Լայյաքօ (Բէրու)	6000 մեԹր
Քօթոբաքսի (Էքուաթէօռ)	5940 »
Անթիզանա »	5756 »
Բոբոքաթէբէթլ (Մեքսիկա)	5567 »
Օռիզապա »	5534 »
Միսթի (Բէրու)	5500 »
Էլիաս (Հիւս. Ամերիկա)	5500 »
ԱՍԻԱ	
Էլպրուզ (Կովկաս)	6000 »
Դաղպէք »	6000 »
Արարատ (Երեւանայ գաւառ)	5750 »
Ֆիւզիւեամա (Ճաբոն)	4080 »
Տէմավէնտ (Պարսկաստան)	4000 »
Թանտուրէք (Եփրատ)	3832 »
ՈՎԿԻԱՆԻԱ	
Մոնա—Քէա (Հաւայի կղզիք)	4363 »
Մոնա—Լէա » »	4303 »
Կիւնինկ—Տէմբօ (Սումատրա)	4000 »
Կէտէհ (Ճավա)	3800 »
Կէմիսիւ »	3740 »
Մայոն (Փիլիպպեանք)	2300 »
ԵՒՐՈՊԱ	
Էթնա (Սիկիլիա)	3470 »
Հէքլա (Իսլանտա կղզի)	1650 »
Վէզուվ (Իտալիա)	1200 »
Սթրոմպոլի (Սիկիլիա)	925 »
ԱՖՐԻԿԷ	
Հրոյ լեռ (Գամերունի կղզիք)	450 »

ՊԵՆՈՆ ՊԷՉԱՋ

ԵԴԵՍԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 23 Դեկտ.

Հրդեհի չարիքը քաղաքիս մէջ քիչ կ'պատահի շէնքերուն ամբողջովին քարուկիր ըլլալուն համար։ Անցած շաբԹու տեղի ունեցաւ Հայ տան մը մէջ, ուր դիւրավառ նիւԹեր կրակ առած էին աղու մը ձեռքով, որ վախէն չսաւ չէր

իմացուած մեծերուն ։ Շնորհիւ մասնակայ պահականոցէն հասած զինուորներու և փախէտ ազգայիններու ջանքերուն՝ առաջքն առնուեցաւ ։ Եթէ աւելորդ չենք տեսներ սոյն պարզ խրոզութիւնը յիշելու՝ հրդեհ ծագած տունը, որ քաղաքիս արեւմտեան պարսպին վրայ՝ Ս . Սարգսի վանքին դիմացը կը գտնուի, պատմական կարևորութիւն մը ունենալուն համար է ։ Կ'պատմուի թէ այդ տունը՝ որ իր արդի տարածութեամբն ալ քաղաքիս Հայ տուներու ընդարձակներէն է, սեպհականութիւնն էր Թոփճօղլու երեւելի Հայ գերդաստանին, որուն պետը՝ դէպի Պաղտատ ճամբորդող Օսմ . մեծազօր վեհապետի մը առջև Ազգ . Եկեղեցական տեսակէտով շնորհ գտած էր ։ Այդ Գերդաստանին ծանօթ չառւելը մը չէայ հիմակ ։ Գերեզմանատան մէջ իրենց եղամտակներն յիշող կ'գտնուի . մեզ ցոյց տուած են նաև Թոփճօղլուեանց գերեզմանոցէն վերցուած մարմարեայ տապանաքար մը, որ տեղւոյս Ս . Աստուածածին եկեղեցիին 1845ի վերաշինութեան առեն բերուած իբրև յատակաքար թաղուած է եկեղեցիին հարաւային արեւմտեան դրան մէջ ։ Անոր վրայ փորագրուած յուշագիրը անընթեռնլի դարձած է կոխստուելէն ։

* * Ալ տարակոյս չկայ՝ որ գաւառս երաշտ աշունի շրջան մ'էր որ բոլորեց, անանձրեւ՝ անհնամեն մասամբ ։ Ձմեռնամուտէն ի վեր անձրեւները սկսած են իջնել բաւականաչափ, բայց կորուստ մը կայ՝ զոր չեն կրնար դարմանել ։ Գաւառիս հողագործական հանգամանաց համեմատ՝ նորացան հունտերն երբ աշունէն կանուխ սկսին ունենալ՝ գարնան նոյնչափ չուտով հասունանալու երես կ'առնեն՝ ու մարախի դիւրաճարակ կեր ըլլալէն համեմատաբար զերծ կ'մնան ։ Տարուան ցանքերուն աննպաստ պարագան այն է որ՝ իրենց ապաժաման ընթացքով ուշ հասունանալու դատապարտուած են, մինչ մարախն այս տարի աւելի մեծ քանակութեամբ հունտ ձգած ըլլալով դէչ սպառնալիքի մը տակ կ'գտնուին ցանքերը ։

Բայց ձմեռուան անձրևներն ալ արմաւեց տերերուն «աչքը բանած» են, որք անցեալ երաշտ օրերուն չափ սուղ գին չեն պահանջեր հացահատիկին համար ։

* * Տեղւոյս Առեւտրական Դատարանի միայն անդամ հանգուցեալ Եղիաս Էսէնտ էֆ . ի տեղ ձեռնհաս մարմնոյն կողմէ նոյն դատարանին միայն անդամ ընտրուեցաւ մեր ազգայիններէն Տ . Պետրոսեան Աղաձան էֆ ., որ իբրև շրջանաւոր անդամ կ'անդամակցէր ։ Գ . Կ . Ռ .

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՇԱՐԺՈՒՆ ՊԱՀԱԿԱՋՈՐՔԵՐՆ ի ԲԱՐԵՅՈՍ .— Բէրդասնի և արսաւրձաններու քաղաքացիներէն 5,000 հոգի զինուորագրուեցան Բարեյուսոյ մայրաքաղաքը Պօէրական յարձակման դէմ պաշտպանելու համար ։ Զինուորական իշխանութիւնք կ'կազմակերպեն այս շարժուն պահակախումբը ։ Ասոնց հրամանատար կարգուեցաւ գնդապետ Բուբըր, որուն օգնականը պիտի է հազարապետ Մօլինեօ Սիլ ։ Զէնք կը բաշխուի ամէն օր, և քաղաքէն դուրս մարզանքներ կ'կատարուին ։ Բարեյուսոյ շրջակայ գաւառակներուն մէջ զինուորական իշխանութիւնք մի առ մի գրի կ'առնեն տրամադրելի բոլոր կենդանիները, ձի, ջորի, եզ, որպէս զի Աֆրիքանտէրք թշնամիին չտան, եւ անգլ . իշխանութիւնք ի հարկին գործածեն զանոնք ։ Ներսեբէն Բարեյուս փախչող գաղթականներ կ'յայտարարեն թէ բազմաթիւ աղքատ մարդիկ թշնամիին կ'միանան հետղհետէ ։ Մալմէսպէրիի և Քլէնուիլիըմի բնակիչները չատերը Պօէրներուն միանալու պատրաստ են ։

ՕՐԱՆԺԻ ՄԷՋ .— Օրանժի մէջ Պօէրներուն ամէնէն ստուար ոյժը կ'գտնուի Պօթավիլի և Հէյլպրօնի միջև ։ Կ'ըսուի թէ Տէվէդ այս վերջին քաղաքին մօտերն է, բայց չի գիտցուիր ճշտիւ թէ ո՞ւր է ։ Անգլիական զօրքերը բռնած են Օրանժի բոլոր քաղաքներն երկաթուղւոյ գիծին վրայ ։

ՊՕԷՐՔ ԲՐԵԴՈՐԻԱՅԻ ՄՕՏ .— Թշնամին մինչև Բրեդորիայի մօտենալով, բազում արջառ քշեց տարաւ իրենց պէտքերուն համար ։ Անգլիական զօրքերը դեռ չհասած, Պօէրք կծիկը դրին ։

ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅ նահանգին մէջ զինուորական ատեաններ կ'շարունակեն դատել իբրև ապստամբ և իբրև մասնիչ ամբաստանեալ Աֆրիքանտէրներ ։ Անցեալ օր երեք տարուան բանտարկութեան և 750 անգլ . ոսկի տուգանք վճարելու դատապարտուեցաւ Օդդօ Բրօկման անուն մէկը ։

ՀԵՌԱԳԻՐ ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԷՐԻ .— «Բրեդորիա, Յնվ . 10 .— Երէկ իրիկուն թշնամին յարձակեցաւ Մաչատոտորբի վրայ, բայց արշալոյս չեղած Պօէրք ետ մղուեցան ։ Անգլիացի տեղակալ մը սպաննուեցաւ ։ Անգլիական հեծեալ փոքրիկ ջոկատ մը գերի բռնեց 3 Պօէր, գրաւեց 300 ձի, եղջերաւոր կենդանի և ոչխար Վէնդէրսպէրկի մօտ ։ Անգլիացիք կորուստ չունին ։ Բարեյուսոյ գաղութին մէջ, Հէրձօկի զօրախումբը կ'գտնուի Սըթըրլէնտի մօտերը ։ Զօրավար Սէդ զօրագունդ մը կ'կազմակերպէ անոր ճամբան գոցելու համար ։ Թշնամին Միդլէնտի գծին վրայ փոքրաթիւ ջոկատներու բաժնուած է, որոնք տանիք դէպ ի հիւսիս կ'երթան ։ Արեւելքի կողմերը գտնուող Պօէրք ալ երկու ջոկատի բաժնուած են . կէսը կ'երթայ դէպ ի հիւսիս, միւսը կ'ծածկուի լեռներուն մէջ Ճէյմզդաունի հիւսիսային արեւելեան կողմը ։ Արեւմուտքի կողմը գտնուող պօէր զօրախումբը գրաւեց զՔալվինիա ։»

ԳԵՐԻ ՊՕԷՐՆԵՐԸ .— Պատերազմին սկիզբէն ի վեր գերի բռնուած Պօէրներուն թիւն է 15,182 ։ Ասոնցմէ դուրս են պատուոյ խօսք տալով արձակուած 521 գերիները ։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ .— Բէքինէ կը հեռագրեն ի Նիւ Եորք .— «Գերմանք զօրահանդէս մը պիտի կատարեն ի պատիւ Զան իշխանին, կայսեր եղբօր, որ Բէքին եկած է ։ Իշխան Զան կը յայտարարէ թէ ինք պաշտօնապէս չինական արքունիքը չի ներկայացներ, բայց գիտէ որ իր Վեհափառ եղբայրը տրամադիր է Բէքին դառնալու ։ Կայսրը նոյն իսկ վերջերս գրեց Զինկ իշխանին թէ իր բնակարանը վինքն ի մօտոյ ընդունելու վիճակի մէջ է ։ Իշխան Զան դիտել կուտայ որ Չինացիք խնդիրը կ'նկատեն ա'յնպիսի տեսակէտով մը, զոր օտարականք չեն հասկնար ։ Չինացիք կ'հակառակին դեսպանատանց պահպանութեան համար պահակազօրաց հաստատութեան, եթէ յարատեւ պիտի ըլլայ այդ անօրինութիւն, որովհետեւ այդպիսի անօրինութեան հարկ չկայ ։ Կաթամարտիկներուն շարժումը զուտ ազգային շարժում մ'է, որ մէկ բան միայն կ'նշանակէ — Չինաստանը Չինացւոց ։ Երկար տարիներէ ի վեր օտար Տէրութիւնք առեւտրական առանձնաշնորհումներ պահանջեցին, յետոյ, այս առանձնաշնորհումներն ընդունելով հանդերձ, հարստացան իրենց ձեռք բերած շահերով ։ Պարտաւորեցին Չինացիներ աննպաստ դաշնագրութիւններ կնքելու, Չինաստանի լաւագոյն նաւահանգիստները գրաւելու սպառնալիքով ։ Աւետարանական շարժում մը հողեր ձեռք բերելու և նոր մենաշնորհներ ստանալու պատրուակ եղաւ ։ Այս պայմաններուն մէջ բնական էր որ վերջ ի վերջոյ խռովէր ժողովուրդը, ո'րքան ալ խաղաղասէր ըլլայ անիկա ։ Ուէյ-Հայ-Ուէյի, Բորդ Արթուրի շուրջ և այլուր Չինաստանի հողերուն կորուստը զայրոյթ պատճառեց, ինչպէս նաև Եւրոպայի և Ամերիկայի միսիոնարներուն շնորհուած բանագրաւիկ պատիւներն և իրաւունքները ։ Չինացի պաշտօնատարք պարտաւորուեցան ընել անոնց այնպիսի պատիւներ որք Չինացւոց Չէզերը կ'գրգռէին ։ Մ . Արեւելքի բոլոր ժողովուրդներն հակամէտ են ապստամբական շարժումներու ։ Բայց Չինացիք այնքան չկատղեցան որքան Ֆրանսացիք այս դարուս սկիզբը ։ Չինացիք աշխարհի ամէնէն խաղաղասէր ժողովուրդն են ։ Ասկէց վերջ քանի մը դար այլեւս պիտի չկրկնուին վերջին անգամ պատահած անկարգութիւնք ։» Իշխան Զան կ'կարծէ թէ Չինու կայսրը համակիր է օտարականներուն և կ'փափաքի կայսրութեան ամբողջութիւնը պահպանել ։ Սխալ է թէ Տուան իշխանին անսահման վստահութիւն կ'վայելէ, թէև բնականաբար իր մարդոց վրայ մեծ ազդեցութիւն ունի ։»

ՊԱՏԺՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԾՕԴՈՒԱԾԸ .— Չինու կայսրը Զինկ իշխանին հեռագիր մը ղրկելով, կ'բողոքէ պատժուելիք անձանց համար դեսպաններուն ներկայացուցած ցանկին դէմ, և կ'ըսէ թէ իր Սիանֆուի հրովարտակին մէջ նշանակած անձերը միայն կրնայ պատժել ։ Զինկ իշխան պատասխանեց իր Վեհապետին թէ նախ և առաջ պէտք է ստորագրել Ծանուցագիրը, և վերջը պայմանի մանել, որովհետեւ դեսպանք ականջնին խցած են և վերջնական պատասխան մը չառած քանի մը մտիկ ընել չեն ուզեր ։

ՄԱՔԻՆԼԻԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ .— Բէքինի ամերիկեան դեսպան Մր . Քօնճըր ուղղակի Մր . Մաքինլիէ հեռագիր ստացաւ, որով կ'հրամայուի իրեն փութացնել բանակցութիւնները ։ Մր . Մաքինլի խնդրեց նաև միւս Տէրութիւններէն որ քիչ մը չարժին, և սա' չինական խնդիրը կանուխ գրասեղանին վրայէն վերցնեն ։

ՉԻՆՈՒ ԿԱՅՍՐԸ, Լի Հունկ Զանկի խորհուրդով, Բէքին երթալու հրաման տուեր է Քորէայի Չինու դեսպան Հզու-Շու-Բէնկի, Բէքինի մէջ կատարուած բանակցութեանց աջակցելու համար ։ Այս մարդ Չինու բարեկարգիչ կուսակցութեան կ'վերաբերի ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ .— Պատերազմական նախարար զօրավար Քուրօբադքին նոր զօրաբաժին մ'ալ կ'պատրաստէ Կեդր . Ասիոյ Թուրքաստանի սահմանագլուխները ղրկելու համար ։ Արդէն ամէն օր Օտեսայէ և Սեվաստոպոլէ զանազան զօրագունդեր դէպ ի Կովկաս կ'ղրկուին ։ Մինչև Քուշք աֆղանեան սահմանագլուխին վրայ պահակազօրաց թիւն ամբողջ ըլլալով, անգլ . լրագիրները կ'հարցնեն թէ Ռուսիոյ զինուորական այս նոր գործունէութեան պատճառն ի՞նչ է ։ Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը վրաստանէն նշաններ կ'տեսնէ ի Չինաստան եւրոպական Տէրութեանց գործերուն մէջ, ինչպէս նաև ի Հարաւային Աֆրիկէ Մեծն Բրիտանիոյ կացութեան մէջ, և թէ Անգլիոյ ներկայ չատ նեղ կացութիւնը Ռուսիոյ առջև ազատ ասպարէզ թողած է ինչ ինչ քաղաքական որոգայթութիւններ ընելու իր մէկ քանի դրացիներուն հետ, Մ . Արեւելքի մէջ ։

ԳԵՐՄԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ .— Գերման Առեւտրական Համաժողովին Յնվ . 8ին բացուեցաւ նախագահութեամբ ներքին գործոց նախարար Բոզադովսքի կոմսին ։ Զանազան պատուիրակներ ճառեր արտասանելով, պարզեցին գերման վաճառականութեան կացութիւնը, զարգացումը, պէտքերն են ։ Միաձայն հաւանութեամբ որոշուեցաւ Գերմանիոյ գործունէութեան առջև առեւտրական նոր ասպարէզներ բանալ, գերման վաճառքներուն տեսակն աւելի ազնուացնել և բանալ աշխարհի բոլոր հրապարակները ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ .— 1843ի օրէնքով մը Ֆրանսացի սպայք չէին կրնար ամուսնանալ մինչև որ հաստատուն օժիտ ունեցող կին մը չգտնէին ։ Նոր կարգադրութեամբ այս ամուսնական արգելք վերցաւ, և այսուհետև ո և է սպայ կրնայ ուզածին պէս կարգուիլ հաւանութեամբ իր մեծին ։

ՆՈՐՖՕԼՔԻ ԴՈՒՔՍԻՆ մէկ անխոհեմութիւնը զանազան մեկնութիւններու առիթ տուած է ։ Պապին աշխարհային իշխանութեան մասին Անգլիոյ նախորդ նախարարին արտասանած խօսքը իտալեան մամլոյն մէջ մեծ դժգոհութիւն պատճառած է ։ Ֆրանսական օրաթերթերն առիթէն օգտուելով կ'ըսեն թէ ի նպաստ Պապին աշխարհային իշխանութեան ցոյցեր կ'ըլլան աւելի ա'յն Տէրութեանց մէջ զորս Իտալիա իրեն բարեկամ կ'կարծէ, մինչ Ֆրանսացիք բնաւ այդ տեսակ անհարկութիւն ըրած չեն ։ Աւստրիոյ կայսրն Իտալիոյ Թագաւորին չայցելեր Պապը չցաւեցնելու համար . Վիլհէլմ Բ . քաղաքավարական ամենօրեայ ցոյցերով կ'հրապուրէ զՊապ, զայն իր քաղաքականութեան կողմը չահելու համար . գերման կաթոլիկներն ամէն տարի ի նպաստ Պապին աշխարհային իշխանութեան քուէարկութիւն կ'կատարեն, Անգլիացի կաթոլիկներուն պէս ։ Եւ տակաւին Քրիսբի իտալական միութեան միակ թշնամի կ'նկատէ զՖրանսա ։

ՄԵԾԱՀԱՐՈՒՍՏ տիկին Մաքէյ՝ Բարիզի Զարչարանաց կարգի Հայրերուն ֆրանսական կառավարութեան ունեցած պարտքը, 20,000 ֆր . վճարեց իր անձնականէն ։ Ինչպէս կ'ըսուի, կառավարութիւնը նոյն Հայրերէն յանձնել տուաւ կ'պահանջէր անոնց եկեղեցին և կալուածին համար ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ չոգենաւ մը զէնքով և ռազմամթերքով բեռնաւորեալ ճամբայ ելեր է սպանիական նաւահանգիստ մը ցամաք հանելու համար ։ Մատրիտէ կ'հեռագրեն թէ սպանիական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է այս փոխադրութիւնը արգիլելու ։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՑ մէջ Մանիլա-Տակաման երկաթուղւոյն տերերը, որք անգլիական հպատակ են, ամերիկեան կառավարութենէն մէկ միլիոն տոլար հատուցում կ'պահանջեն, զինուորական գործողութեանց միջոցին իրենց երկաթուղիին կրած վնասներուն փոխարէն ։ Վնասուց ցանկն արդէն ներկայացուցած է ։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ .Ի ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ . Վիլհէլմ Կայսր չկրցաւ ներկայ ըլլալ Սաքս-Վայմարի մեծ-դքսին յուղարկաւորութեան, որովհետեւ հիւանդ է ։ Ի դիմաց Կայսեր ներկայ էր զօրավար ֆօն Վիդդիխ, հրամանատար ԺԱ . զօրաբանակին, որոյ կեդրոնն է Բասէլ ։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՔ ։— 19ի դէմ 32 ձայնով որոշուեցաւ ամերիկեան Ծերակոյտին գրասեղանին վրայ հանել ծրագիր մը, որուն համեմատ այսուհետեւ զինուորական ոյժ պիտի չգործածուի Փիլիպպեանց մէջ, բայց ի Ամերիկացւոց գրաւած գաւառներուն մէջ գործածուածէն ։ Ծրագիրը կ'առաջարկէ նաև հրաւէր կարդալ ապստամբապետներուն՝ այցելել Ամերիկա և Ֆիլիփինեաններուն բաղձանքն յայտնել բանիւ բերանոյ ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ .— Բեդերսպուրկի գերման դեսպան իշխան Ռատոլին, որ նոյն պաշտօնով Բարիզ կ'փոխադրուի, հրաժեշտի խնջոյքի մը մէջ հետեւեալը խօսեցաւ . — «Բոլոր հոգւովս ու մտօքս աշխատեցայ պահպանել բարեկամական հին աւանդութիւնները Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, որոց կենսական շահերն աշխարհի մէջ երբեք իրարու չեն հակառակիր, եւ որք ձեռք ձեռքի տուած են աշխարհի բարւոյն համար ։ Այսպէս դեսպանք կրնան աջակցիլ ընդհանուր խաղաղութեան մեծ գործին ։» Յետոյ «կեցցէ» աղաղակեց երկու կայսրերուն համար ։

ՉԱՐԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ .— Բեդերսպուրկէ կ'հեռագրուի ի Պերլին թէ Նիքոլա Բ . թէեւ ապաքինութեան ճամբուն մէջ, պէտք ունի դեռ երկարատեւ դարմաններու, և թէ անհրաժեշտ է որ ճամբորդէ ։

ԱՂՈՎ ԴԱՐՄԱՆ .— Ամերիկացի երեսփոխան Մր . Նէվիլը դարմանող բժիշկներն ու հիւանդապահները կը յայտարարեն թէ հիւանդը բժշկուելու վրայ է աղի դարմանումին շնորհիւ, մինչդեռ վիճակն յուսահատական կը համարուէր, ատաւէն թոքատապէ բռնուած ըլլալով . արիւն ալ կ'թքնէր ։ Անցեալ Բշ . օր, երբ հիւանդին ոյժն յանկարծ պակսած էր ալ, մորթին վրայէն ներարկեցին աղային սոլիւսիոն ջուրով խառնուած (մէկ գդալ ջուր մէկ լիտր սոլիւսիոնին) ։ Արդիւնքը, որ գրեթէ անմիջական էր, ա'յնքան գոհացուցիչ եղաւ որ դարմանը շարունակուեցաւ և վերջինս հեռեւանքն ունեցաւ . հիւանդն հիմա ապաքինութեան ճամբուն մէջ է ։

ՀՐԱՏ ՄՈԼՈՐԱԿԸ .— Ինչպէս գրեցինք, գիտական աշխարհին մէջ օրուան խնդիրն է Հրատի հետ հաղորդակցութիւն հաստատելու ձեռնարկութիւնը ։ Ֆրանսայի Աստղաբաշխական ընկերութեան դամբարան մէջ Քամիլ Ֆլամարիոն հետաքրքրական բանախօսութիւն մ'ըրաւ մեր դրացին վրայ — բայց քանի մը միլիոն քիլոմէդր հեռի դրացին վրայ ։— Քամիլ Ֆլամարիոն կ'ըսէ թէ ամերիկացի Նիքոլաս Դէյլա աստղաբաշխին գործիքին վրայ երեւցած նշանները Հրատ մոլորակին շրջագծին մօտ գտնուող ամպի մը ցոլացման արդիւնքն են լոկ ։ Բայց միւս կողմէն բացատրեց թէ Հրատի բազմափոփոխ երեւոյթը նշան է թէ Հրատ տակաւին կենդանի մոլորակ մ'է, և բնակելի ըլլալուն գաղափարը բոլորովին արտառոց չէ ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ .— Ռայխստակին մէջ երեսփոխան Նիպըր առաջարկեց որ 1870ի պատերազմին բոլոր ողջ մնացող զինուորները, որք այսօր չեն կրնար իրենց ապրուստը ճարել և կարօտութեան մէջ են, զինուորական հանգստեան թոշակի անուանէն նպաստ ընդունին ։ Ռայխստակին բոլոր կուսակցութիւնք հաւանեցան այս առաջարկութեան, և պարսաւեցին կառավարութիւնը, որ սակայն նոյն նստին մէջ ներկայացուցիչ չունէր, այն հին զօրականներն երեսի վրայ թողած ըլլալուն համար ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Թագաւորն արքայական ընտանիքին բոլոր անդամներուն հեռագրով աւետեց ապագայ ծնունդն արքայական իշխանի մը կամ իշխանուհիի մը ։ Էլէնա Թագուհին ալ նոյն լուրն հաղորդեց իր ծնողաց, Սեւ Լեռան իշխանին և իշխանուհիին ։ Սավուայի Տան աւանդութեանց համեմատ, Վիքդոր Էմմանուէլ Թագաւոր ի մօտոյ ժողով պիտի գումարէ արքայական ընտանիքին բոլոր անդամները, նորածինին (կամ աւելի ծնելիքին) մկրտութեան արարողութեան պարագաներն ու անունն որոշելու համար ։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ հսկայածեւ գունդը, Բօնքորտի հրապարակին վրայ նայող, աճուրդի միջոցին գնեց ճարտարապետ մը, որ երկու ամիսէն պիտի հանէ զայն ։ Դրան վրայ քանդակուած է Բարբէդիէնի մը Թագապսակ քէմքը ։ Աճուրդի պայմանագրութեան մէջ այս մասին բան մը ըսուած չէ, այլ յիշատակուած են միայն զարդերը, երկաթը, փայտը, ապակին ու մարմարները և երկու կողմնակի մեծ ձողերը ։ Ճարտարապետն ասոնց համար 400 անգլ . ոսկի վճարեց կառավարութեան, և խօսք տուած է որ դրան տեղն ալ լաւ մը պիտի մաքրէ որոշեալ ժամանակին ։

ՉԱՐԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ .— Ալժէէ (Ալժերիա) հետեւեալը կ'հեռագրեն .— Ռուս բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մը այս պահուս Ալժէ կը գտնուի ամարանոց մը վարձելու համար, ուր պիտի գնայ Նիքոլա Բ . ժամանակ մը ։ Այդ ամարանոցին մէջ արդէն ժամանակին բնակած էր հանգուցեալ Զարեվիչը, Մեծ-Դուքս Գէորգ ։ Բայց Ալժերիոյ կուսակալը պաշտօնապէս բան մը չի գիտեր այս ճամբորդութեան վրայ ։

ԿՈՄՍ ՑԷՓՓԷԼԻՆ 400,000 մարքի պէտք ունի իր օդային նաւարկութեան փորձերը շարունակելու համար ։ Եթէ ժամանակ մը վերջ չյաջողի այս գումարը ձեռք ձգել, 140,000 մարքի պիտի ծախէ փորձերուն համար իր հաւաքած նիւթերը ։ Պերլինի զինուորական օդապարիկի ընկերութիւնը 80,000 մարք կուտայ Ցէփփէլինի կազմի գործիքներուն և ալիւմինիումի մթերքին ։ Կոմսը ցարդ 600,000 մարք ծախք՞ ըրած է, այսինքն իր ամբողջ հարստութիւնը, իր փորձերն առաջ տանելու համար ։ Ցարդ իր յուսացած քաջալերութիւնը գտած չէ կառավարութենէն ։ Իր հայրենասիրութեան չի վայլեցներ որ օտար կառավարութեան դիմէ իր գիւտը ծախելու համար ։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐԸ .— Հանգուցեալ ամերիկացի միլիոնատէր Մր . Արմըր իր անուամբ դպրոց մը կառուցած է, որուն վերջերս 750,000 տոլար եւս տըւաւ ։ Բարեսիրական հաստատութեանց եւս յաճախ նպաստած է ։ Տասն տարի առաջ Քալիֆօրնիա ըրած ճամբորդութենէն վերադարձին, ըսաւ .— «Երբ մարդ իմ տարիքիս հասնի՝ պէտք է ա'լ գործէ քաշուի, որովհետեւ առեւտուրէ աւելի թեթեւ բաներէ ալ կրնայ սիրով զգալ ։ Ասկէց առաջ տասնի չէի մտածեր ։ Միշտ կ'աշխատէի և հաճոյքս աշխատութեան մէջ կ'գտնէի ։ Հիմա ա'լ պիտի հանգչիմ, հոգ պիտի տանիմ առողջութեանս, և կեանքը պիտի վայելեմ ։» Շիքակոյէ կ'գրեն թէ Ամերիկա Մր . Ֆիլիբ Արմըրի մահուամբ կ'կորսնցնէ ամերիկեան ճարտարարուեստութեան հզօր առաջնորդներէն մէկն ։ Մր . Արմըր ունէր ինչ որ Ամերիկացիք կ'անուանեն «անձնական մագնիսականութիւն», մարդերն իրեն քաշելու և առեւտրական մեծ ձեռնարկներ յաջողցնելու ։ Սկովտական — իռլանտական յամառ և տոկուն արիւն ունէր իր հօր կողմէն, իր մօրմէն ալ կ'ժառանգէր ամերիկացի Մաքրակրօններուն (Puritan) ամէնէն ուժով ջիղը ։ Մօր կողմէն իր մեծ հայր՝ գնդապետ Տէնֆօրթ նշանաւոր եղած է Ամերիկայի Անկախութեան Պատերազմին մէջ ։ Մր . Արմըր ունէր հզօր կազմուածք, և անսպառ մթերք մը կամքի ուժի, որ իր մաքին զօրաւոր յատկութիւններուն հետ չատ հեռուները տարաւ զինքը ։ Ուրիշներ ճարտարարուեստին վրայ ուժով և իրենց խելացութեամբ բարձրացած են աւագ հարստութեան, փարթամ ազդեցութեան դիրքերու, եւ ինքն ալ արդէն բախտին հետ նախապէս սատոիկ մաքառումներ ունեցաւ իր ընկերային դիրքը շահելու համար ։ Բայց յաջողութենէն երես չառաւ, և ամբողջ Միացեալ Նահանգաց մէջ ուրիշ ո՛ և է միլիոնատէրի մահն անձնական կորուստ պատճառած չէր որքան պատճառեց Մր . Արմըրի մահը ։ Իր պաշտօնատան մէջ դիւրամատչելի և հեզահամբոյր էր, ինչպէս նաև իր տան մէջ . երկու սեւէ աղքատները բնաւ չէր մռնար, իր ընդարձակ գործառնութեանց ծանր բեռն ա'յնքան դիւրաւ կ'կրէր որ բնաւ օր մը աճապարանք չէր տեսնուէր իրեն վրայ, ոչ ոք անձկալից կ'տեսնէր զայն ։ Առեւտրական ասպարէզին մէջ երբեք մարդու մտամկացման պատճառ չէր տար, բառին կատարեալ նշանակութեամբ վաճառական մ'էր, ո'չ թէ շահադէտ ։ Ամէնէն ծանրաշխատ օրուան ամէնէն ծանրաշխատ ժամուն՝ ժամանակ կ'գտնէր բարեկամի մը կամ օտարի մը հետ խօսակցելու սիրով, նամակ գրելու, կամ նիւթական մխիթարութիւն մը ղրկելու հիւանդ պաշտօնէի մը կամ աղքատ ընտանիքի մը ։ 2 միլիոն տոլար ծախսեց իր անուամբ միսիոնարութիւն մը հիմնելու համար, և 3 միլիոն տոլար ծախսեց վերոյիշեալ դպրոցը չինելու, սարքելու և ապագան ապահովելու համար ։ Շատ տարիներէ ի վեր ամէն օր մէկ-երկու ժամ կ'անցնէր միսիոնարութեան կեդրոնատեղին կամ դպրոցին մէջ ։ Մարդուն նկարագիրը կ'երեւի հետեւեալ խրոզութենէն .— Երբ դպրոցին չէնքը լմնցաւ, և գլխաւոր պաշտօնեայք ընտրուեցան, մէկը գնաց հարցուց Մր . Արմըրի . «Մր . Արմըր, ի՞նչ տեսակ բացման հանդէս պիտի կատարէք» — «Բացման հանդէ՞ս», ըսաւ Մր . Արմըր, «Ատանկ բան միտքէս անգամ չէր անցներ ։ Նոյնը պիտի ընեմ ինչ որ ըրի վաճառատունս չինած ժամանակ — սուլիչը պիտի զարնեմ և գործս առաջ պիտի երթայ ։» Օր մը հարցուեցաւ իրեն թէ ի՞նչ բանի կ'պարտի իր յաջողութիւնը ։ Պատասխանեց պարզապէս .— «Չեմ գիտեր . միշտ աշխատեցայ, և մայրս ինծի սորվեցուց որ օրան 400 դրամ կշռեմ ։» Անցեալ տարի Յունուարին իր առողջութիւն մեծ հարուած կրեց իր երկու զաւակներէն կրտսերագոյնին թոքատապէ մեռնելուն պատճառաւ, և հիմա իր ընդարձակ գործառնութեանց բեռը կ'իյնայ իր Օկտէն զաւկին և երկու եղբօրորդիներուն, ամենքն ալ ուշիմ և կարող մարդիկ ։ Իր բարեգործական ձեռնարկներուն մէջ ամէնէն աւելի իրեն պարծանք կ'սեպէր աղքատանոցը, զոր Շիկակոյի մէջ հիմնած էր իր ծախքով, և կ'կերակրէր բոլոր պատսպարեալները ։ Մր . Ֆիլիբ Արմըր ամէն տեսակ մսի, մանաւանդ պահածոյ մսի վրայ գործ կ'ընէր ։

ՄՈՌՑՈՒԱԾ ԽՆԴԻՐ ՄԸ ԱՐԾԱՐԾՈՒԱԾ .— Կ'յիշուի թէ անցեալ տարւոյ սկիզբները Ֆրանսացի կոմս տը Լիւպէրսաք մենամարտի հրաւիրեց զՊառոն Ռօպէրդ Ռօշիլտ, սա' պատճառաւ որ ժամանակին երկուքն ալ դպրոցին մէջ եղած միջոցին, իրարու հետ կռիւ ըրեր էին, և ասոր վրէժը լուծել կ'ուզէր ։ Պառոն Ռօպէրդ պատրաստուեցաւ ընդունիլ հրաւէրը, եւ նոյն իսկ իր վկաներն ընտրեց, բայց կոմս Լիւպէրսաք վերջին պահուն մենամարտի համար անոր անչափահասութիւնը պատրուակ բռնելով, իր գաղափարէն ետ կեցաւ, և հակառակորդին վկաներն ի զուր ջանացին որ մենամարտը տեղի ունենայ, կոմս Լիւպէրսաք պզտիկութիւն սեպեց տղու մը հետ մենամարտիլ ։ Պառոն Ռօպէրդի վկաները մինչև իսկ հօրն արտօնութիւնն առին որ մենամարտն ըլլայ, բայց Լիւպէրսաք մերժումին վրայ պնդեց ։ Բայց ուրիշ մենամարտներ տեղի ունեցան ։ Կոմս Լիւպէրսաք մենամարտեցաւ Պառոն Է . Ռօշիլտի հետ, և վիրաւորեց զայն ։ Նախատական նամակներ գրուեցան երկուստեք ։ Լրագիրք ժամանակ մը այս խնդրով զբաղեցան միայն ։ Կոմս Լիւպէրսաք մենամարտեցաւ նաև Միշէլ Էֆրիւսիի հետ եւ երկուքն ալ վիրաւորուեցան ։ Կոմս Տիօն և Մ . տը Սէն Ալարի մենամարտեցան ։ Հիմա որովհետեւ Պառոն Ռօպէրդ Ռօշիլտ այս ամսուս իր չափահասութեան կ'թեւակոխէ, և Կոմս Լիւպէրսաք չի կրնար այլ եւս առարկել անոր տարիքին մասին, Բարիզի մէջ օրուան խնդիրն այն է թէ մենամարտը տեղի պիտի ունենա՞յ ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Միրմիրանի (փաշայութեան) աստիճան տրուեցաւ Մարզուանի Գայմագամ Մահմուտ Արիֆ պէյի ։

Բ . Դրան Իրաւաբէտ Խորհրդականաց Ա . 'լին դիւանատան դէր-Տնօրէն անուանուեցաւ Համդի օսմ . դեսպանատան Գ . քարտուղար Իպրահիմ Սամին պէյ ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ .— Պարսից Շահը Շիր ու Խուրշիտ պատուանշանին Ա . աստիճանը տուաւ Խարբերդի կուսակալի փոխանորդ Արիֆ փաշայի ։ Կայս . Իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնը ։

ԻՖԹԱՐ .— Պետական Խորհրդոյ նախագահ Սայիտ փաշա, ոստիկանութեան նախարար Շէֆիգ պէյ և ծովային բարձրաստիճան սպայք երեկ իրիկուն պատիւ ունեցան ճաշակցելու Կայս . Պալատան իֆթարի սեղանին ։

ԲՐՈՒՍԻՈՅ Թագաւորութեան հաստատման 200 ամեայ յոբելեանին առթիւ, Պերլին ղրկուած Օսմ . պատուիրակութեան նախագահ Թիւրխան փաշա Վեհ . Սուլթանին կողմէ ինքնագիր նամակ մը տարած է Վիլհէլմ Կայսեր ։

ՄԻԿՐՈԲԱԶՆՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ .— Ինչպէս յայտնի է, Միկրոբազննական Հաստատութեան Տնօրէն Տօքդ . Նիքօլի և ճարտարապետ Մ . տ'Արէնքոյի պատրաստած յատակագծին համաձայն, Շիշլիի կողմը Միկրոբազննական տիպար-աշխատանոց մը պիտի կառուցուէր, ախտաբոյժ չիճուկներու պատրաստութեան համար ։ Կայս . Նոր Իրատէ մը կ'հրամայէ որ Միկրոբազննական նոր Հաստատութիւնը կառուցուի Հայտար-Փաշայի բժշկական նորակառոյց վարժարանին մօտ ։ Կայս . սոյն Իրատէին համաձայն, Տօքդ . Նիքօլ ինք պիտի ընտրէ կառուցանելի չէնքին յարմար տեղը ։ Ասկէց զատ, արդի Միկրոբազննական Հաստատութիւնը պիտի փակուի և Հայտար-Փաշայի կողմն առժամապէս վարձուած յատուկ չէնքի մը մէջ պիտի փոխադրուի տարրալուծարանը, մինչև որ նոր Միկրոբազննական Հաստատութիւնը կառուցուի ։

ՍԵՐՊԻՈՅ և Սև-Լերան սահմանագլուխներուն վրայ բնակող Ալպանիացի ժողովուրդին իսլամական կրօնքն ուսուցանելու պաշտօն ունեցող չորս Հօճաներն արդէն սկսած են իրենց պաշտօնին ։ Ասոնցմէ մին Կլյան, մին Բրիշդինա և երկուքն ալ Վէլչէգրէյն հաստատուած են, և իրենց քարոզութեան շրջանակը չորս մասի բաժնուած է ։ Սև Լերան ու Սերպիոյ սահմանագլուխներուն վրայ բնակող Ալպանիացիներուն որդւոց կ'բաշխեն նաև կրօնական գիրքեր, իբրև Կայս . նուէր ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՔ .— Մահսուսէի «Շէրէֆ» չոգենաւը նախընթաց օր մինչ Ունգափանի կամուրջէն դուրս կ'ելնէր Էրէյլի երթալու համար, կաթսան յանկարծ պայթեցաւ և չկրցաւ ճամբան շարունակել ։ Բարեբախտաբար կեանքի կորուստ չպատահեցաւ ։

—Վերջերս Պոլսէ Սև ծով ուղևորող «Թէվֆիգի Խիտա» Օսմ . առագաստանաւը Քիլիոսի շրջակաները փոթորկի բռնուելով ընկղմեցաւ, բայց նաւազք ազատուեցան ։

—Սամսոնէ կ'գրեն թէ անցեալ օր կղզիին մօտ առագաստանաւ մը փոթորկի բռնուելով ընկղմեր է ։ Առագաստանաւն 80,000 լիմոն և ուրիշ վաճառքներ կ'պարունակէր ։ Նաւապետն ու նաւազք ազատուած են ։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԵԱՆ առաջքն խափանելու համար, Կայս . Իրատէ մը կ'հրամայէ սաստիկ պատուէրներ տալ մաքսատանց ու նաւակատանց պաշտօնեաներուն, որպէս զի աչալուրջ հսկողութիւն ընեն, և անմիջապէս գրաւեն մաքսանենգեալ իրերը ։ Բ . Դուռը սոյն Կայս . Իրատէն հաղորդեց Մաքսային Վերատեսչութեան և Թղթատարական Վարչութեան ։

ՈՒԽՏԱՅՆԱՑՈՒԹԻՒՆ .— Հիճազ ուխտի գացող իսլամներուն առողջութեան վրայ հսկելու համար, Կայս . Իրատէով, բժշկական և առողջապահական յանձնաժողով մը պիտի ղրկուի Մէքքէ ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ .— Յնվ . 7էն մինչև 14 (Ն . Տ .) մէկ շաբթուան մէջ ի Պոլիս պատահած մահերուն թիւն յանգած է 331ի, որոցմէ 1ը կեղծմաշկի, 1ը կարմրախտի, 2ը հարսանիթի և 5ը ժանտատենդի հետեւանօք ։

ԱՐՔԻՊԵՂԱԳՈՍԻ ԿՂԶԻՆԵՐԸ .— Արքիպեղագոսի օսմ . կղզիներուն յառաջացեալ դիրքն յայտնի է . ուստի ռազմագիտօրէն կարեւոր է որ հեռագրաթելով մը իրարու կապուած ըլլան, որպէս զի ի հարկին կարելի ըլլայ տեղեկութիւն առնել թշնամի նաւատորմի մը շարժումներուն վրայ եւ մայրաքաղաքին նաւային ոյժերուն հետ հաղորդակցիլ ։ Սպարապետութիւնը նկատելով որ Լեմնոս և Թենետոս կղզիներէն զատ միւս բոլոր կղզիները ցամաքի հետ կապուած չեն ընծովեայ հեռագրաթելով, մինչ անգլ . «Իսթըրն Թէլէկրաֆ» ընկերութեան հեռագրաթելը Թենետոսէ կ'անցնի, որոշեց հարկ եղած միջոցները անօրինել, Բասրա, Նիքարիա, Բաթմօս, Լէրոս, Քալիմնոս և Սթամբալիա կղզիները հեռագրաթելով իրարու հետ

հաղորդակցութեան մէջ դնելու համար։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ կառավարութեան կողմէ կրթական նախարարութեան ղրկուած գիրքերուն մէկ մասն Օսմ. Մատենադարաններուն և մէկ մասն ալ կառավարական պաշտօնատանց յանձնուեցան։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ. — Մեծ-Եպարքոսը, դատական գործոց նախարարը և ոստիկանութեան նախարար Շէֆիգ պէյ նախընթաց օրն իրենց այցաքարտերը ղրկելով, Նոր տարին շնորհաւորեցին Յունաց Պատրիարքին։

—Կաթոլիկ Ասորւոց Պատրիարք Տ. Իգնատիոս Աֆրամ—իւլ—Մէխմի, առջի օրը Նոր տարւոյ առթիւ, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Յունաց Պատրիարքին։

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Իզմիրէ քաղուած հեռագրեր կ'ծանուցանեն թէ նպաստաւորաբար Բանտէլլիի մահուանէն ի վեր, ժանտախտի ոև է նոր դէպք չէ պատահած, և թէ քաղաքին առողջապահական ընդհ. վիճակը գոհացուցիչ է։

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ. — Միսիսի մէջ (Ատանա) 34 տուներ կ'շինուին Կրետէի իսլամ գաղթականներուն համար։ Այս տուներէն 23ն արդէն աւարտած են և 12ն ալ աւարտելու մօտ։ Այս գաղթականներուն օրական 70 չափ արմտիք կ'բաշխուի։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ կառախումբը, Փոլէլի—Պուրկազի, Մուրատլըյի և Չորլուի շրջակաները գիզուած մեծաքանակ ձիւներուն պատճառաւ, երէկ ևս որոշեալ ժամուն չկրցաւ Պոլիս ժամանել, և հազիւ կրցաւ գիշերուան ժամ 2ին հասնիլ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ Վարչական Խորհրդոյ նախագահութեան խնդիրը, յառաջիկայ Յնլ. 2ին նիստին մէջ, նորէն խորհրդակցութեան նիւթ պիտի ըլլայ։ Սակայն դեռ յայտնի չէ թէ նախագահութիւնն ըստ առաջնոյն փոխ առ փո՞խ պիտի վարեն արտասահմանեան պատուիրակներն, եթէ ոչ ընտրական նոր եղանակ մը պիտի ընդունուի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Սելանիկի Կէվկէլի գաւառակին մէջ, առջի օրը երկրաշարժի բաւական ցնցում զգացուած է, բայց բարեբախտաբար որ և է վնաս չէ պատճառած։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Ցանաքէն Թերթ մը կ'ծանուցանէ թէ Մանաստըրի մէջ Պուլկարները Գալարոսի անուն հելլենադաւան յոյն մը սպաններ են։

ԿԱՅՍ. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԳԱՆՁՈՒՆ նախարար Վսեմ. Յոլհանեա էֆ. Սագըզ իր վերջին տկարութենէն ապաքինած ըլլալով, վերսկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՈՃԻՐԸ. — Իզմիրի Ամալթէա լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Սելանիկի մէջ ձերբակալուած է Պուլկար բժիշկ մը, Տօքթ. Թարթմանըոֆ, որոյ վրայէն թուղթեր գտնուած են հաստատող թէ Տօքթ. Սաքէլլարիոսի դէմ գործուած սպանութեան փորձին մեղսակից է։

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ յառաջիկայ Մարտին ընդհ. մարդահամար պիտի կատարուի։

ՀՐԴԵՀԻ սկզբնաւորութիւն մը պատահեցաւ երէկ իրիկուն ժամ 11 ¾ին, Սկիւտարի հեռագրատան հանդէպ Ռէժիի փայտաշէն պաշտօնատան վերնայարկէն, սակայն անմիջական օգնութեամբ շուտով առաջքն առին։

ԱՆՃԱՐԱԿ ԳՈՂԸ. — Երէկ առաւօտ կանուխ բաւական կոկիկ հագուած թուրք երիտասարդ մը Իգտամի խմբագրատունն երթալով, պահ մը Տնօրէնին սենեակը կ'սպրդի և գրասեղանին դարակը կողոպտելու կ'ձեռնարկէ, սակայն այն պահուն մեքենավարը նոյն սենեակը մտնելով, յանկարծակիի կ'բերէ երկայնաթաթիկ այցելուն, և օձիքէն կը բռնէ։ Տնօրէնն ալ նոյն միջոցին վրայ գալով, առաջին ապտակ մը տալէ վերջ զինք, իր ինքնակոչ այցելութեան պատճառը կ'հարցնէ. սա թէև կ'թոթովէ թէ Օսմանիէ Թէզքէրէն կորսնցուցած ըլլալով, ազդ ընել տալու եկած էր, սակայն այս կարկատան բացատրութիւնը չի գոհացներ տնօրէնը, և ոստիկան բերել տալով, գողն անոր կը յանձնէ։ Գողին վրան խուզարկուելով, մեծ զմելի մը և 5 մեծ ու փոքր բանալիներ կ'գտնուին։

Մ. ՄԻԼԻ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ. — Յայտնի է թէ Մ. Միլը լեռը տանող 5 աւազակներէն երկուքն արդէն ձերբակալուած են։ Ասոնց ձերբակալման եղանակին վրայ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կ'քաղենք Իզմիրի Թերթերէն։ Փօգար—Եալըյի Ռէժիի դէտներէն երկուքը լսելով որ Րէճէպ և Սիւլէյման անուն երկու աւազակներ մակոյկով մը ծովեզրէն հեռանալու միտք ունին, ոստիկան—զինուորներու հրամատար Թէվֆիգ փաշայի և Ռէժիի քննիչ Մ. Կէրվաիզի իմաց կուտան։ Այս լուրին վրայ, ոստիկան—զինուորներու հրամատարը, Ռէժիի քննիչն և մէկ քանի ոստիկաններ ու սպաներ Սակամնանի ջերմուկները կ'դիմեն և ամէն միջոց ձեռք կ'առնեն փախչելու պատրաստուող երկու աւազակները ձերբակալելու համար։ Հինգ ոստիկաններ, նաւավարի զգեստով ծպտած, իրիկուան դէմ մակոյկով մը կ'երթան աւազակներուն պահուըտած տեղը։ Աւազակները նոյն ծպտեալ նաւավարներուն հետ համաձայնութեան մտնելով կ'սակարկեն որ զիրենք Շիրա գացող առագաստանաւու մը տանին։ Սակարկութենէն վերջ, աւազակները մակոյկ կ'մտնեն։ Երբ մակոյկը նաւահանգիստ կ'հասնի, փոխանակ Շիրա գացող առագաստանաւի մը վրայ իջնելու, անզգուշաբար նաւամատոյցին ճամբան կ'բռնէ։ Աւազակները զայս տեսնելով նախ կ'շուարին և ապա ատրճանակնին լեցնելով մուկի պէս կ'սմքին։ Մակոյկը քարափին մօտենալով, մակուկավարք հոն իրենց ճշմարիտ պաշտօնը կատարելով, ոստիկանութեան բանտը կ'տանին աւազակները։ Ասոնք կուսակալին առջև հանուելով, խոստովաներ են իրենց ոճիրը, ըսելով թէ աղքատութեան պատճառաւ աւազակութիւն կ'ընեն և ներում խնդրեր են իրենց յանցանքին համար։ Յետոյ Մ. Միլի առջև հանուեր են, որ ճանչցեր է զանոնք։ Սոյն երկու աւազակներէն զատ ձերբակալուեր են նաև երկու իսլամ և մէկ քրիստոնեայ իբրև աւազակաթաքոյց։ Միւս փախստական երեք աւազակներն ալ ձերբակալելու համար ամէն միջոց ձեռք առնուած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Ամենախորին ցաւօք կ'ծանուցանենք թէ այս առաւօտ Իզմիրէ Խմբագրութենէս հասած հեռագիր մը կը գուժէ ՄԱՏԹԷՈՍ ԷՖ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ մահուան վշտաբեր լուրը։

Թէև իր վերջին օրերուն վրայ մանրամասն լուր չունինք, բայց արդէն յայտնի էր որ քանի տարիէ ի վեր ծերութեան բերմամբ ենթակայ եղած տկարութիւնը ծանրացած էր։ Մեծարգոյ էֆ. Նուպարեան Դեկտ. 30 թուակիր Պատանովայէ մեզ գրած նամակին մէջ կ'ըսէր. «Մամուրեան էֆ.ի վիճակը ծանրացած է։ Այլ ևս անկողին ինկած է, ուրկէ դժբախտաբար պիտի չկրնայ ելնել։ Բայց կ'աղաչեմ մ'ծանուցանէք այս լուրը, քանզի կարող է կարդալ Բիւզանդիոնի մէջ։»

Իր վերջին յօդուածն իբր մէկ ամիս առաջ հրատարակեց Արեւելեան Մամուլին մէջ, և անիկայ ներբող մ'էր Մխիթարեանց գրական գործունէութեան վրայ, և ի մասնաւորի Բազմավէպի, նոյն ամսաթերթին յիսնամեակին հրատարակութեան առթիւ գրուած։

Մամուրեան մեր ժամանակակից գրականութեան ու մամուլին մէջ ա՛յնքան մեծ տեղ մը բռնած էր և իր անունն ու գործերն ա՛յնքան հանրածանօթ եղած էին որ աւելորդ կ'համարինք երկար գրել։ Իր մանրամասն կենսագրութիւնն արդէն հրատարակուեցաւ իր Յոբելեանին առթիւ։ Մխիթարական է հաստատել թէ Ազգն ապերախտ չգտնուեցաւ, և պատկառելի ծերունիին գրական և կրթական գործունէութեան այդ մեծ հանդէսին առթիւ, համակրութեան ու գնահատութեան շօշափելի ապացոյցներ տուաւ։

Կ'յուսանք որ Մամուրեանի մահուընէն իր հանրածանօթ հանդէսը, Արեւելեան Մամուլ, պիտի չընդհատէ իր հրատարակութիւնը, և իր որդւոյն տնօրինութեան ներքև պիտի շարունակուի, իբրև միայն կոթող մը իր յաւէտ յիշատակելի անուանը։

Նոր Տարւոյ առթիւ Ս. Պատրիարքին շնորհաւորական այցեքարտ ղրկած են Մեծ—Եպարքոս Բարձր. Խալիլ Րիֆաթ փաշա, Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Սայիտ փաշա, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա, աւստրիական դեսպանն եւ ընդհ. հիւպատոսը, Գերմանիոյ դեսպանը, Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, Ահմէտ Ճելալէտտին փաշա, Պանքայի ընդհ. Տնօրէնը ևն։

—Ռոտոսդոյէ կ'գրեն մեզ Յնր. 1 թուով. — «Դպրատ. Ընդհ. Ժողովն հրաւիրուած էր երէկուան համար, առաջնորդական խնդրոյն վրայ կարգադրութիւն մը ընելու. սակայն, ժողովականաց մեծամասնութեան բացակայութեան պատճառաւ, ժողով չկրցաւ գումարուիլ։ Յայտնի է թէ առաջնորդական խնդրոյն վրայ Էսկի-Զաղրայի և Ռոտոսդոյի Դպրատ. Ժողովները ժամանակէ մը ի վեր կ'խորհրդածեն ու կ'բանակցին Առաջնորդին անձին վրայ միութիւն ունենալու, քանի որ ո՛չ Էսկի-Զաղրացիք և ոչ ալ Ռոտոսդոցիք կարող են առանձին առաջնորդներ պահել։ Կը կարծենք թէ երկու վիճակներու Դպրատ. Ժողովոց սեղանին վրայ գտնուած այս խնդրոյն լուծումը չյորուած, ոև է կերպով առաջնորդական ընտրութեան ձեռնարկել մէջտեղ անպատեհ պիտի ըլլայ երկու կողմին ալ։

«—Երէկ, 19րդ դարու հրաժեշտի և 20րդ դարու մուտքի առթիւ, Հայ—բողոքականաց ժողովարաններու մէջ յատուկ պաշտօն մատուցուելով, քարոզ տրուեցաւ։

«—Առաջնորդական փոխանորդ Տ. Մամբրէ քահանայի պաշտօնավարութենէն թէ՛ Վարչական մարմիններն և թէ ամբողջ ժողովուրդը շատ գոհ մնացած է, անանկ որ ո՛չ միայն Առաջնորդ չգտնուելուն զգալի չէ եղած, այլ մանաւանդ առհասարակ համոզուած են թէ Առաջնորդէ մը աւելի օգտակար կ'ըլլայ։»

—Իզմիրէ կ'գրեն մեզ. — «Զրոյց կը պտըտի թէ երկու Որբանոցներն հրաման խնդրեր են Քաղաքական Ժողովէն տարեկան պարահանդէսը տալու համար, և թէ Քաղաքական Ժողովն ալ զուտ հասոյթին կէսը պահանջեր է։ Այս լուր անհաւատալի կ'թուի ինձ. չեմ յուսար որ Քաղաքական Ժողովն ուզէ օգտուիլ երկու խեղճ Որբանոցներէ, այն ինչ իր պարտքն է դեռ օգնել։»

—Եդեսիայէ կ'գրեն մեզ Դեկտ. 22 թուով. — «Բաւական ամիսներ առաջ առաջն. Տեղապահին Կարմունջ գիւղն ըրած այցելութեան միջոցին, տեղւոյն երկրագործ ազգայիններէն Շուշանեան Յակոբ անուն անձն իր բոլոր անշարժ ստացուածքն յօժարած էր կտակել յանուն գիւղի եկեղեցին։ Աւելորդ չէ յիշել թէ նոյն կտակարար ազգայինին տարիքը, գրեթէ 60ի հասած ամուրի մ'էր։ Ամուսնութենէ հեռու կեցած էր՝ արգելիչ ֆիզիքական պատճառներով։ Անուս գիւղացի մ'ըլլալով հանդերձ՝ Յակոբ Շուշանեան՝ գիւղին շատ քիչուոր գրեթէ միայն 5—6 դպրոցասէրներէն մին էր, որոց ջանից շատ բան կ'պարտի դպրոցի մը գոյութիւնը՝ Կարմունջի մէջ։ Գալով իր կտակին՝ վերջնական հաստատութեան վերածելու համար՝ այն ատեն Կարմունջի թաղ. խորհրդին յանձնարարուած էր հարկ եղած օրինական ձեւակերպութեանց հետամուտ ըլլալ. բայց թաղ. Խորհուրդն՝ որ դժբախտաբար արտակարգ վէճերէն գլուխ չառներ, խնդիրը մոռացութեան տուած էր, մինչ միւս կողմէ կտակարար Շուշանեան ասկէ 3—4 շաբաթ առաջ յանկարծ հիւանդացած ըլլալով, քիչ օր ետքը մահկանացուն կնքեց։ Ասոր վրայ, հանգուցեալին 4—5 ժառանգորդները միացած՝ անվաւեր կ'յայտարարէին յիշեալ կտակը։ Այս պարագային մէջ, առաջն. Տեղապահն ուղղակի միջամուխ եղաւ գործին, ու յաջողեցաւ համոզել ժառանգորդները՝ յարգելու հանգուցեալին կտակը։ Այս պահուն, ժառանգորդներուն գրեթէ ամէնքը գրաւորապէս ընդունած են կտակին գոյութիւնն ու վաւերականութիւնը։ Կտակեալ ստացուածքներն են Կարմունջ գիւղին մէջ՝ 2 տուն, 1 խանութ, 1 պարտէզ, 1 ժամ ջուր (շաբաթական) Ս. Գէորգ կոչուած աղբիւրէն։ Շաբաթական միաժամ ջուրն առանձին՝ տարեկան 1000 ղրշ. հասոյթ կ'բերէ եթէ վարձու տրուի։

«—Մծբնայ անուանի Հայրապետին Ս. Յակոբայ տօնը, որ նախընթաց շաբթուն էր, երբեմն նոյն իսկ ցուրտ ու ձմեռ եղանակին մէջ ուխտաւորական շարժում առաջ կ'բերէր դէպ ի «Սքանչելագործ» հայրապետին ի Նուեմն նուիրեալ ընդարձակ մենաստանը, որ Եդեսիոյ հարաւակողմն երկարաձգուած լեռնաշղթային վրայ՝ քաղաքէն գրեթէ 2 ժամ հեռի կ'գտնուի։ Վանուտն լեռն իր նախկին եկեղեցական փառքին պէս կորուսած է մնացածը ձիւնոտայնյ պանծալու երեւոյթն ալ։ Հին աշխարհագիր մը կ'վկայէ թէ Ս. Յակոբայ լեռնէն տարին ի բուն ձիւնը չէր պակսեր։ Հետաքրքրութեա՞ն թէ նիւթական պատճառներ խափանարար եղած են դէպ ի Ս. Յակոբ ուխտագնացութեանց, թէեւ հին սրբավայրերու մասին ժողովրդեան ջերմեռանդութիւնը ցրտացած է չենք կրնար ըսել։ Ս. Յակոբայ կիրակին ընդհ. Հոգեհանգիստ մը կատարուեցաւ քաղաքիս եկեղեցեաց մէջ։ Նոյն իրիկունը Տծնայոյեզն դուրս, ըստ տեղական սովորութեան, Նախատօնակ կատարուեցաւ նոյն Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյն մէջ Ս. Ադդէ Հայրապետի յաջորդ առաւօտեան յիշատակին պատճառաւ։ Շատերուն ծանօթ է անշուշտ թէ նախկին Խոջէ-բէյլը՝ հանդիսան քաղաքիս Քրիստոսի նորահաստատ եկեղեցիին, Եդեսիոյ մէջ Ս. Թադէոս Առաքեալին յաջորդելով, նոյն եկեղեցիին մէջ իսկ քարոզած ժամանակ, նահատակուած էր ամբարիշտ հալածչի մը, Աստրի Անանէի հրամանաւ, ու հոն թաղուած ըստ իր կտակին։ Ձախակողմեան դասին կից կ'գտնուի Ս. Ադդէի ոսկերոտին պարունակող ուխտավայր—շիրիմը, որուն մօտ կ'կատարուին իր տօնին իրկուան ու առաւօտեան հոգեւոր պաշտամունք։ Ինչպէս ծանօթ է, Վեհ. Սուլթանին բարեհաճ Իրատէին շնորհիւ տաճարի շէնքին վերամիացումով, եկեղեցին վերաբացուած ըլլալով, անցեալ կիրակի իրկուան վերսկսան՝ ըստ հնոյն՝ բուն ուխտատեղիին վրայ կատարուիլ օրուան տօնին հոգեւոր պաշտամունք, ի մխիթարութիւն ջերմեռանդներու։»

—Հալէպէ կ'գրեն մեզ. — «Ժամանակէ մ'ի վեր անհամբեր միացած էր Հալէպի ժողովուրդը։ Տեղւոյս վարչական ժողովները թէպէտ խնայած չէին իրենց ջանքերը ազգային գործոց բարւոք մատակարարութեան, բայց այսու ամենայնիւ դարձեալ բանին առաջնորդի մը ներկայութիւնը անհրաժեշտ տեսնուած էր։ Սոյն կաթող. Տեղ. Տ. Կիրակոս սրբազան կարծես կանխատես վերապահութեամբ մը բարեհաճած է ուղարկել Տ. Հրանտ Ծ. վարդապետ Կարօեանը իր պաշտօնական յանձնարարականներով։ Հայրսուրբը հոս ժամանելէն քանի մ'օր վերջ ներկայացաւ իր յանձնարարականներով Վսեմ. կուսակալին որ սիրով ընդունեց խոստանալով նաև տեղեկագրել դատական նախարարութեան, ուր դիմուած եղած էր արդէն Նորին Սրբազնութեան կողմէ, որպէս զի վաւերացուի իբրև առաջնորդական տեղապահ։ Բայց ցորչափ դատական նախարարութենէն վաւերացումը չփութացուի, բնական է որ լիովին գոհացում պիտի չկրնայ տալ իր պարտականութեանց։ Առ այս տեղւոյս Քաղաք. Ժողովը դիմեց առ Ն. Սրբազնութիւն որ փութացնէ ժամ առաջ պարտուպատշաճն ի գործ դնելու վաւերացութեան ստացման համար։ Ցաւով ենք թէ ներուն վարդապետը, որ ժամանակ ունեցաւ քաջ տեղեկանալու Հալէպի ազգային յարաբերական խնդրոց և ժողովուրդին բարոյական պէտքերուն, պիտի յաջողի իր պաշտօնը լիովին գոհացուցիչ ընել շնորհիւ իր անդուլ ջանասիրութեան որով սիրելի պիտի ըլլայ թէ՛ ազգին և թէ բարեխնամ կառավարութեան։ Նոյնպէս կ'յուսանք որ Հայրսուրբին հոգածութեան ջերմ առարկայ պիտի ըլլան ազգային երկսեռ վարժարանները, ուր չորս հարիւրի մօտ մանկունք կ'յաճախեն, մեծաւ մասամբ աղքատ։ Նախորդ և արդի Հոգաբարձութեանց անխոնջ ջանքերու շնորհիւ բաւական բարեկարգ վիճակ մ'ունեցած է և ի վիճակի է իր առաջին շրջանաւարտները տալու ազգին։ Պիտանի խնդիրը, ինչպէս ամէն տեղ, հոս ալ կնճռոտ է։ Հայրսուրբը եթէ իր եռանդուն գործունէութիւնը ձեռք առնու և ժողովուրդը սիրաշահի իմաստուն վարչութեամբ մը, այս կնճիռն իր յաջող լուծումը կ'ունենայ, որով Հալէպ բազմաթիւ այլադաւան դպրոցներու հանդէպ կ'պահէ իր կրթական նախանձելի վիճակը։

—Գատըգիւղէ կ'գրեն մեզ. — «Կիրակի առաւօտուն մանկական սիրուն հանդէս մը տեղի ունեցաւ Փլըրճեան վարժարանի մեծ սրահին մէջ, որու չորս պատերը գեղեցկօրէն զարդարուած էին նուէրներով և աշակերտուհեաց ձեռագործներով։ Ուշագրաւ էր նաև «Սանթիքլօս պապա»յին զարդարուն ծառը, որու վրայ յառած էին փոքրիկ աշակերտներու գեղեցիկ աչքերը։ Հանդէսն սկսաւ անգլ. երգով մը, և շարունակուեցաւ տրամախօսութիւններով։ Կարճ դադարէ մը ետքը, երկու ներկայացում տրուեցաւ։ Երեք սիրուն աղջիկներ, ճերմակ թեւաւոր զգեստներ հագած, հրեշտակներու երգով, Մանուկ Մեսիայի ծնունդն աւետեցին։ Այս ներկայացումէն անմիջապէս յաջողեցաւ որ հրեշտակներն ի տես կոչուեցան ծափերու մէջտեղ։ Երկրորդ ներկայացումը տուին երեք աղջիկներ, գունագեղ համազգեստներով։ Մոգերն էին, որք իրենց նուէրները մատուցին Յիսուս Մանուկին։ Հանդէսը վերջացաւ ծափերու և գոհունակութեան մրմունջներու մէջտեղ։»

—Հանգուցեալ Տիկին Իսկուհի Պալըքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Ազգ. Հիւանդանոցին 60ական ղրշ. նուիրած են Ռոկիան էֆ. Յակոբեան, Ներսէս էֆ. Փափազեան։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յնվ. — Լա Բլադայէ (հարաւային Ամերիկա) Շիլլոս (անգլիական նաւահանգիստ) ժամանող «Հայլէնտ Բրինս» շոգենաւուն մէջ ժանտախտէ մեռան չորս հոգի, որոց մին նոյն ինքն նաւապետը։

ԲԱՐԻԶ, 15 Յնվ. — Արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէ կ'հերքէ այն լուր թէ Բեքինի ֆրանսական դեսպան Մ. Բիշօն պիտի փոխուի։ Մ. Բիշօն Ֆրանսա դառնալու ոևէ դիտում յայտնած չէ։ Մ. Տէլքասէ կ'յուսայ որ Մ. Բիշօն պիտի կրնայ մինչև վերջը շարունակել Չինաստանի հետ բանակցութիւնները։

ՔԷՊԴԱՈՒՆ, 15 Յուն. — Զրոյցի մը նայելով, 500 Պօէրք փորձեցին կտրել Քէպթաունէ 110 փարսախ հեռի երկաթուղին հարկ եղած ջուրին ճամբան։

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յունվ. — Պատերազմական պաշտօնատունը մտադիր է ի զէն կոչել Եօմէնրիի տասներ գունդեր, զանոնք Հարաւային Աֆրիկէ ղրկել և «Միլիս» զօրաց քանի մը վաշտեր կազմել։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԵՒ ՖՈՒՌՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 Յնվ. — Երեսփ. Ժողովն այսօր սկսաւ կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինագծին վիճաբանութիւնը։ Յանուն տեղեկաբեր յանձնաժողովոյ փոքրամասնութեան, հանրապետական երեսփոխան Մ. Ռընօ Մօլիէռ օրինագծին դէմ խօսեցաւ, ըսելով որ կ'փոսաէ արդարութեան սկզբունքներուն, և յարեց թէ նոր օրէնքը, եթէ քուէարկուի, պիտի վտանգէ Հանրապետութեան գոյութիւնը։ Մ. Վիվիանի յանուն ընկերվարական հանրապետականաց, պաշտպանեց օրինագիծը, որ մեր հաստատութիւնները պաշտպանելու օրէնք մ'է, ըսաւ։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ, 15 Յնվ. — Շուէտի Օսքար թագաւորն բոլորովին առողջացաւ։

ՆԻՒ—ԵՈՐՔ, 15 Յնվ. — Մաքինլի նախագահ սկսաւ ապաքինիլ։

ԲԱՐԻԶ, 15 Յնվ. — Պիկկրոյէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ զրոյցի մը նայելով, Սերպիոյ և Սև—Լերան միջև զինակցութիւն մը կնքուեր է։

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յնվ. — Հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Պօէրք գրաւեցին գ'Բլէնոփիլըմ (Բարկլըյս)։ Ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Անգլիացի զօրքերը Բիքէդպուրկ հասան։

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յնվ. — 20,000 օգնական զօրք ղրկուեցան Լորտ Քիչնէրի(?)։

ՄԱՆԱԾԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Յնվ. 3 (Հ. Տ.)

Գիներն անփոփոխ են տօնական օրերուն պատճառաւ։ Պոլսոյ հրապարակը միևնոյն անշարժութիւնը կ'կրէ։ Եգիպտական բամբակի բերքին այս տարի նուազութեան պատճառաւ բարակ թելաւ ապրանքներն որք Եգիպտականէն կ'շինուին, գիները վրայ դրած են. իսկ Ամերիկեան բամբակով շինուածներուն գիները փաբրիքաներն ըստ առաջնոյն կ'պահանջեն. բամբակի գնոյն անդադար բարձրացման հետեւանօք, փաբրիքաներէն գին կտրող չկայ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ
ՎԱՃԱՌՄԱՆ ԳԻՆԵՐԸ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ
Օ. Ո. 100էն կանխիկ

Վաթէր Եսիգուլէ Ն.	4	30
» Իզմիր	»	31
» Սելանիկ	»	30 ½

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ
Օ. Ո. 100էն 61 օր պայմանաժ. կամ » » 2 % զեղչ

Վաթէր Ն. 20	45—46
Էքսթրա » 16—24	49—50
» » 12—14	41—45

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Վաթէր Ն. 4—14	31—34
» » 20	42—44
Էքսթրա » 12—14	39—42
» » 16—24	44—47

ՁՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթէր Ն. 20 60—62

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթէր Ն. 20 58—60

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ԲԱՄԲԱԿԻ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, Յնվ. 15

Սմօթ 5 44/64 բէնս

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3/16 Յնվ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ
Լ. Օ. 118էն կանխիկ կամ
Լ. Օ. 113էն 4 ամիս պայմանաժ.

Թէլլըէնի տեսակները	Ղր.
Թիւ 16 (Բ.) 33 մինչեւ 19 եարդ	11¼—11½
Թիւ 20, 33 մինչեւ 19½ եարդ	14 —15½
Թիւ 26, Պուլթմէն, 30 մինչ. 19½ եարդ	14¾
Թիւ 26, A Կատոն, 31 մինչ. 41 եարդ	41—42
Մէրմէր Շահէէ տեսակները	
Թիւ 15	21
Թիւ 15 (կեղծը)	13½—18

ՍԱԿԱՐԱՆ ԴԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Բոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	15½
Ամենէն բարձր գին	»	25	16
Ամենէն վար գին	»	25	14
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	111	12½
Ամենէն բարձր գին	»	110	37½
Ամենէն վար գին	»	111	—
Թրամվայ	»	64	—
Ամենէն բարձր գին	»	64	—

ԲԱՑՈՒՄ Յնվ. 3/16

Օսմ. Բոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	17
» » ժամ 6ին		25	17½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	110	87½
» » ժամ 6ին		110	87½
Թրամուէյ բաժնեթ.	Ղրշ.	627	½
» պարտաթ.	Ֆր.	455	—
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	Ֆր.	261	—
Բարափ Կ. Պոլսոյ	»	450	—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո.	4	10
Թրամվայ	Ֆր.	65	50
Անատոլուի երկթ. պրտթ.	»	503	—
» բժնթ.	Ա. Ո.	9	—
Եգիպտ. Բրէտի Ֆոնս.	Ֆր.	264	—
Բարափ Իզմիրի	»	—	—
Բաէտի Ժէնէրալ Օթթմ.	Օ. Ո.	—	—
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	—	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Բոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ոսկի	—	65
» ամ օրուան	» »	1	60
Ռումէլի Երկթղ. »	Ֆր.	1	50

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	37
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	15
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Բրմէց	»	51	06
Մէթալիք	»	99	10
Ռուսալ Թղթադրամ	»	8	56

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	¾
» » » Առաջ. թղթ.	»	109	½
» չէք	»	110	37½
Բարիզ 3 ամիս Պնքի թղթ.	Ֆր.	22	80
» 3 » Առև. թղթ.	»	22	85
» չէք	»	22	65
Վիեննա չէք	քուրօն	21	70
Պերլին չէք	մարք	18	47
Օտեսա հէք	րուպլ	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Յնվր.

Օսմ. Բոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	47	87
» » » Դ.	»	25	87
» » » Դ.) բաց.	»	23	—
) գոց.	»	23	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	63
Եգիպտական միացեալ	»	104	25
Անգլ. Բոնսոլիտէ	»	97	18
Այտընի Երկաթուղի	»	10	—
Փոխառութիւն Դասապա	»	84	—
» Հելլենական 1881	»	38	—
» » 1884	»	38	—
Մօնօպօլ »	»	42	—
Պուլկր. փոխառթ. 1888	»	85	50
» Նոր » 1892	»	82	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	33¼
Թրամվայ	»	2	62
Դրամազեղչ		5	—

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Յնվր.

Օսմ. փոխառութ. 1888	մարք	99	
Ռումէլի Երկաթուղի	»	108	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	235
Դրամազեղչ		5	—

ԲԱՐԻԶ, 15 Յնվր.

Օսմ. Բոնս. Սէրի Դ.) բաց.	Ա. Ո.	23	65
) գոց.	»	23	65
» » » Գ.	»	26	40
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	539	—
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	101	97
Ռումէլի Երկաթուղի	»	110	50
Բաէտի Լիօնէ	»	1121	—
Պանք տը Բարի	»	1070	—
Իտալական Ռանթ	Ա. Ո.	93	90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	115
Թրամվայ	Ֆր.	65	50
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		3	½
Ցէֆանս Լօն „Նոր փոխ"	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Յնվր.

Փոխան. Բարիզի վրայ	քուրօն	95	97
» Լոնտոնի վրայ	»	240	70
Ռումէլի Երկաթուղի	»	105	—
Օսմ. Ռէժի	»	291	—
Դրամազեղչ		4	½

ԷՄՆԻԵԷԹ ԷՄՆԻԵԷԹ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամի հրապարակ, Բ. էտի Լէօնէ դրամատան վերնայարկը։

Եթէ ճաշակի տէր էք, եթէ կ'փափաքիք առանց խաբուելու երկիւղի վայելուչ հագուստներ գնել, եթէ կ'ուզէք որ ձեր հագուստներն ո՛չ անձրևէն և ոչ ալ արևէն աղտուին, դիմեցէք ԷՄՆԻԵԷԹ հագուստի մեծ վաճառատունն, որ 25 տարիէ ի վեր ամենօրեայ յարաբերութեան մէջ է եւրոպական մեծ գործարաններու հետ և ձմրան եղանակին առթիւ բրդեղէն ապրանքներու առատ պէսպիսութեամբ ճոխացուցած է մթերքը։

ԷՄՆԻԵԷԹի կերպասները, գոյնով և գործուածքով, վերջին նորաձևութեանց կ'համապատասխանեն։ Առաջնակարգ դերձակներու ձեռքով կ'պատրաստուին էրիկ մարդոց և տղոց յատուկ ընտիր ճաշակաւոր և դիմացկուն հագուստներու ամէն տեսակներն, ինչպէս նաև կանանց համար բէլեռիններ, ճաքէթներ ևն. ևն. ծայր աստիճան նրբութեամբ։ Գիներ՝ անմրցելի ըսելու աստիճան աժան։

ԷՄՆԻԵԷԹ վաճառատունը չափի վրայ հագուստի ճիւղ մը ունի, հաստատ Բերլինի համբաւոր առաջնակարգ Տռուերով։ 50-6

Անփոփոխելի է գին

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Պոլսոյ կողմի կամուրջին գլուխէն փոխադրուած է Պահճէգաբու, Նիզամիյէ պահականոցին դիմացի գինեվաճառին կից 13 թիւ վաճառատունը ուր ըստ առաջնոյն կ'շարունակուի դեղագիրներու պատրաստութիւնը, մեծ խնամքով, աժան գինով և վստահելի ու պատուաւոր գործառնութեամբ։ Քիւչիւքեան դեղարանը կ'յաճախեն հետևեալ բժիշկները՝

Տէր. ԱՑՎԱԶԵԱՆ. կիրակիէ զատ ամէն օր ժամը 9—11 (Ը. Թ.)
» ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, կիրակիէ զատ ամէն օր ժամը 7—11 (Ը. Թ.)
» ԹԱԳՒՈՐԵԱՆ, Գշ. և Շշ. օրեր 7—10
» ԱՀՄԷՏ ՊԷՅ Բշ. Դշ. Շբ. 7—11
» ԳԱՐԱԲԱՆՕՖՈՒԼՕ. կիրակիէ զատ ամէն օր 7—10
» ԹՕՏՕՐԻՏԷՍ Գշ. Եշ. Շբ. 7—9
» ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՊԷՅ. ամէն օր 5—8

ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՒ ՄԻՍԹՔՃԵԱՆ

Ծանօթ. — Բերայի Քիւչիւքեան դեղարանը գիշերները մինչև ժամը 11 (Ը. Ե.) բաց է։ 20—15

1901

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ազգ. Հիւանդանոցի պատկերազարդ ընդարձակ օրացոյցը, որ ամէն կարգի ազգայիններէ համակիր ընդունելութիւն գտաւ, սպառման մօտ ըլլալով կ'ազդարարուի ներկայիս թէ որոնք որ պէտք ունին՝ փութան գնել յիշեալ օրացոյցէն, որոյ կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ Նոր Խան և կ'գտնուի նաև ամէն գրավաճառաց քով։

ԳԻՆՆ Է 10 ՂՐՈՒՇ

Մեծաքանակ գնողաց 100ին 20 զեղչ։

(Ի նէ Ազգային Հիւանդանոցի)

ՀՐԴԵՀԻ, ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 14,409,089 10.1
ՀԱՍՈՅԹ 1899 ՏԱՐԻՈՅ 3,073,226 13 11

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,509,273
ՀԱՍՈՅԹ 1899 ՏԱՐԻՈՅ 1,187,296

Ընկերութիւնքս իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ՚ստանձնեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի դիւրաւ պայմաններով եւ աւելի դիւրագին տոկոսով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց, առաջարկելով այն բացարձակ ապահովութիւնը զոր կ՚ընծայեն իրենց դրամագլխոց մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի միլիոնաւոր գումարներուն առատութեամբ։ — Նաեւ երբ պատշաճի իրենց հատուցմանց մեծութեան միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ վճարած վնասուց 34,000,000 Անգլ. Ոսկին կ՚անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

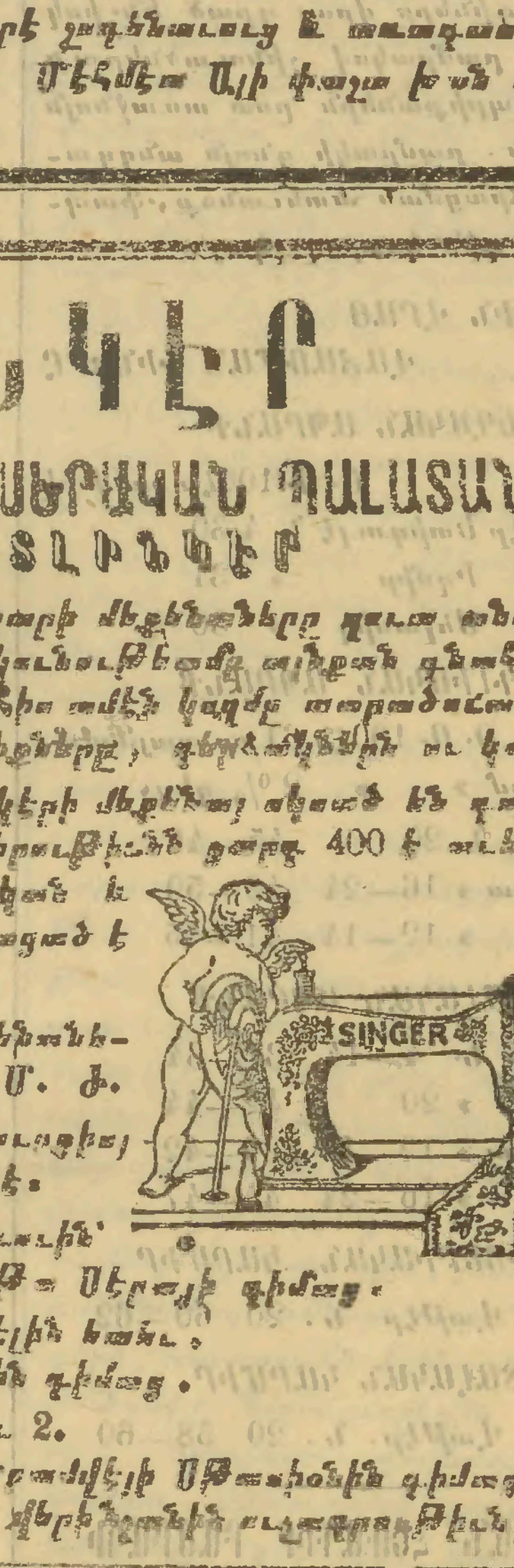
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքները եւ դրամածրարները խիստ նպաստաւոր պայմանաւ։ Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 եւ 22 կը. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՒԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՍԻՆԿԸՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ ամրութեամբ ամէնքէն գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ գործածած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայականներ եւ չքանշաններ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկեր, որ բազմաթիւ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կ՚վաճառուին՝ Պէրա, Տիրամ Ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց.

Ղալաթա) Միւնէր խան, Թիւնէլին եանը.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.
Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց Թիւ 13.
Կենդրոնին յղելու համար ցուցակներն ուղղակի ուղարկուելու են։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ, ՊԱՀԵՍՏ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ ՖՐԱՆՔ 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տարեկան գրամագլուխ այլ եւ այլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Մեկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կ՚դառնայ։ Ընկերութիւնը ո՛ւ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին ազգութեան, ժամանակի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց խնդրոյ մրցելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛ւ եւ է սակի յաւելում չի պահանջեր։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Վճարուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին ալ խարխափելու ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է 18 ½ %, 1897ին՝ 18 %, 1898ին՝ 18 % եւ 1899ին՝ 16 %։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ—ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզ Ռըհթըմ Ճէտտէսի խան, Թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Բնիկ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

Մասնաճիւղ Բ. Գ. ԴԱՍԱՊԵԱՆ, Տիգրանեան խան, Թիւ 5, Պոլիս։

ԻԹՃԱՐ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ

Ղալաթաա Գարաքէօյտէ Տէկիրվէն խանընտա պիրինճի գաթտա 5 նումէրօլը օտատա իճրաը իտարէխանէ վէրօբատա պուլունան պու միսիլլիւ իտարէխանէլէրէ իսթիսալէն Թէէսիս վէ քիւշատ իտիլմիշ վէ հէր նէվ աբազի իսանէ, տիւքքեան կիրայի էմվալը զայրը մանգուլէնին միւլքայէ վէ փիրուխթ մուամէլաթընը իսանէ վէ աբարթըմանլարըն զըմմէն վէ ումումէն իճար վէ իսթիճարընը ըէհնէ մուգաւըլէթիզրազ վէ սայիրէ հէր հանկի սէկուրթմէ իլէ օլուր իսէ օլսուն էշխաս վէ խանէնին թաքթը թէէմինէ ալընմասընը վէ չէրաիթը միւթէաքիլէ իլէ պու միսիլլիւ մուամէլաթըն իճրաընը թէահիւտ իթմէքտէ պուլունմըշ տըր. պու կիւնէ գատար պու կիպի մուամէլաթըն իճրասը էսնասընտա միւշթէրիլէրին տէլլալլարըն թարաֆընտան նիւշար օլաունգլարը միւշքիւլաթըն տէֆի իչիւն պէօյլէ պիր իտարէխանէնին վիճուտի էլզէմ ատ իտիլիթոր իտի. իճրաը իտարէխանէ միւպտէյա վէ ֆիրուխթ մուամէլաթընը իխտիւրաթա պու խուսուստա մէվզու օլան նիզամաթա թէվֆիգ իմէտքաճէ քեմէխսինէ թէվթի իտիլէճէք հէր նէվ մէսալիհէ չիւն թէսվիէսինտէ իպրազ նամուսը վէ իսթիֆամէթ իթմէքաճէր ալագատարըն պէօյլէ պիր ֆըրսաթ մէնատալէթէն իսթիֆատէ իտէճէքլէրինտէ չիւփհէ եոգ տուր պու կիւն մէզքիւր իտարէխանէտէ 300տէն 5,000 լիրա գըյմէթինտէ ֆիրուխթ օլունաճագ իսանէ աբազի վար տըր. 40—35

ՊԱՏՐԱՍՏ ԶԳԵՍՏԵՂԻՆԱՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ՔԻՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Սուլթան Համամ Թօփալեան խան, Թիւ 18, 20, 22, 24.

Գ. Քիրմէնեան եւ ընկ.եան վաճառատունը, որ պատրաստ զգեստեղէնաց վաճառատուններուն մէջ կարեւոր դիրք մը գրաւած է իր վաճառած զգեստներուն ազնուութեան, ճաշակին եւ մանաւանդ աժանութեան համար, իր յաճախորդներուն նոր դիւրութիւն եւ զոհողում տալու նպատակաւ այժմ ամէն տեսակ Եւրոպային բերել տուած է մեծաքանակ եւ նորաձեւ կերպասներ, զորս կարել կուտայ վարպետ դերձակներու։ Զգեստ օնել ուզողներուն կ՚յանձնարարուի այս վաճառատուն, ուր սակարկութիւն չկայ։

WESTERN ASSURANCE COMPANY

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴՈՐՈՆԹՕ ԵՒ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851 ԻՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՅԱՏՈՒԿ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎԸ

Պատրաստ դրամ եւ պարկկան հասոյթ Անգլ. Ոսկի 1,250,000

Հիմնուելէն ի վեր հատուցած փնասները Անգլ. Ոսկի 6,000,000

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ԱՊԷՐՏԻՆԻ ԿՈՄՍ G. C. M, G. (Նախագահ)
ՍԸՐ ԺՕՆ ՔԷՆՆԷՈՒԷՅ Bart. M. P.
ՄՐ. ՃԷՅՄՍ ՍԹԻՎԸՆՍԸՆ (Կրաճոտ եւ Ընկ. Լոնտոն)

Ուէսթըրն Ընկերութիւնը՝

1° Հրդեհի դէմ ամէն կարգի գոյքեր կ՚ապահովագրէ առանց բացառութեան եւ էն նպաստաւոր պայմաններով.
2° Վնասները տեղւոյն վրայ կ՚հատուցանէ անմիջապէս առատաձեռնութեամբ.
3° Իր վճարեալ դրամագլխին մեծութեամբն ի վիճակի է տալ ամենամեծ ընկերութեանց համահաւասար հաստատ երաշխիք ապահովագրելու։

Ընկերութեան դրամատունն է Պանք օֆ Սքոթլէնտ Լոնտոն

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Պոլիս, Պաղճէ Գափու, Անանիեան խան 20, 21, 22

Յ. Գ. Գուհացուցիչ վարձք կ՚տրուի գեր գործակալներու եւ միջնորդներու։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ

Տղաքը կատարելապէս զիրցնելու եւ միեւնոյն ժամանակ անոնց առողջութիւնն ապահովելու համար Ֆօսֆաթին Ֆալիէռ կ՚կերցնեն, վեց ամսուան հասակէն սկսեալ, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ շօքօլայի պէս քաղցրահամ, անուշահոտ եւ սննդարար նիւթ մ՚է, զոր տղաք մեծ ախորժով կ՚ուտեն եւ քանի ուտեն, այնքան կ՚ուժովնան, կ՚գիրնան, կ՚զօրանան, շուտով ոտքի կ՚ելլեն եւ տղոց յատուկ շատ մը հիւանդութեանց դէմ կ՚դնեն։

Ֆօսֆաթին Ֆալիէռը մասնաւորապէս սա յատկութիւնն ունի որ տղոց ոսկորները կ՚զօրացնէ եւ կ՚նպաստէ անոնց ակռայ հանելուն, զերծ պահելով զանոնք ատամնահանութեան հիւանդութիւններէ։

Հազարաւոր լուրջ փորձեր կ՚ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով սնած տղաք, իրենց կատարելութեան ժամանակ առոյգ, կայտառ եւ ուժեղ մարդիկ կ՚ըլլան։ Բաց ի տղոցմէ, ամէն հասակէ անձինք գործածելով Ֆօսֆաթինը կատարելապէս կ՚կազդուրուին ու կ՚զօրանան։

Կ՚ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մեծ դեղարաններուն եւ դեղի վաճառատուններուն մէջ։ 26—14

قاپسول دوقتور ضیا

CAPSULES DE Dr ZIA

(Անտի Պիլեան էֆ. Բարաֆինտան իմալ օլունան)

Պլէնօրաժի խաստալըղընըն նէթաիճը վէխիմէսինտէն քէնտինիզի մուհաֆազա իթմէք իսթէրսէնիզ, գարիւլ Տօքթօր Զիյանըն իսթիմալ իտինիզ։ Թէճրիպաթէքի մէվատըն խալիսիյէթի վէ իսալէթը թէէթթիւրի մէքթէպի Թըպփյէի Շահանէնին մուգարը Թաստիգ վէ թասդիքը օլմուշ տըր. պլէնօրաժի իլլէթինէ գարշը հիճանի թէսիրի աճըլըքը հուզըլագի խաստալըքըն մուհէրրէքլերինի Գարտուլ Տօքթօր Զիյատան պաշգա գուլլանմայընըզ։ (Ըռամտի հատսը Բէխճէթ)։ —Ըթտանպօլտա Ճաղալ—Օղլունտա Իսան սէֆարէթխանէսի գուրպինտէ Ասըր էճզախանէսի տիր. վէ պիւթիւն էճզա խանէլէրտէ պուլունուր. Գութուսու 15 ղուրուշ. Թաշրայա բոսթա իւճրէթի զամմ օլունարագ կէօնտէրիլիր։ 20—7

ԼԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ՅՈՅՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. ԿԵՆԱՑ ՎՐԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԹԷՐՈՊԱ

Բարէզ 1 եւ 3 Լը Բէլթէ փողոց (Պուլվառ տէ զ՚Իգալիէնի անկիւնը։) Զատ փոխադարձ Ընկ.։ Ամբողջ շահերը կ՚պատկանին ապահովագրեալներուն։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 225 ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք։ Ապահովագրութիւն որ կ՚բանի՝ 5,503,000,000 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած է մէկ միլիառ 545 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը [բօլիս] շատ աւելի առանձնաշնորհումներ եւ առաւելութիւններ կ՚ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ—ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, եւ յանձնառ Թուականէն սկսեալ, կ՚երաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան եւ ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն եւ մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կուտայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոց գումարը նշանակուած կ՚ըլլայ կենսական ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ՚վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր վկայանաւճարներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով եւ հաբերեն չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քնիկ—Պատուիրակ Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթօլ խան

Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բաստ Լօրալէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Նº 23, 25 Պօշտ Ալի Ճադդէսի

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.—ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՔԷՆ (108)

ԲԱԽՏԻՆ ԶՈՀԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ — ԿՈՄՍՈՒՀԻ ՄԱՐՍԷԼ.— ՀԴ.

=Այո՛, այո՛, Օրիորդ մ՚է, մրմռաց Սկիւռ եւ գեղեցիկ Օրիորդ մը։ Ձեզնէ աչք անկէս հա՛։

Հոկայ Գոչ խնդաց.—Խե՛նթ ես դուն, խոշոր հա՛ւ ըսես ամանկ բան կ՚ընե՞մ, պատասխանեց։

Օր. Ռընէ եւ վարժուհին մօտեցան ճիշդ այն պահուն երբ Հսկայ Գոչ իր կարթը կ՚քաշէր։—Տե՛ս, խոշոր ձուկ մ՚եւ, պոռաց աղջիկը ձեռքերն իրարու զարնելով։ Աս ի՜նչ անսովոր ճարտարութիւն ունիք, Միւսի՛ւ։

=Ամուսինս վարպետորդին մէկն է, Օրիո՛րդ, պատասխանեց Սկիւռ։ Բէյ մ՚ալ դուք որսացէք տեսնեմ, յարեց կարթն անոր ներկայացնելով։

—Մեծ հաճոյք կ՚պատճառէք ինձ, Տիկի՛ն, թոյլ տալով որ դաս մ՚առնեմ ձենէ, զի դուք ալ ճարտար որսորդ մ՚էք։

=Օ՛հ, ես պզտիկ ձուկեր միայն կրնամ որսալ, կարմրաթեւիկներ, ժայռաձուկեր են։ Խոշոր ձուկ չեմ կրնար բռնել։ Բայց ա՛ն ալ զբօսանք է։

Ռընէ՝ կարթն Սկիւռի ձեռքէն առնելով՝ խոտին վրայ նստաւ եւ որսաց։ Օր. Շաղլէն ոտքի վրայ կեցած էր։ Յանկարծ Ռընէի կարթը շարժեցաւ։ Քաշեց, եւ ուրախութեամբ պոռաց.—Բռնեցի՛, բռնեցի՛։

Ձուկն ուժով կ՚դիմադրէր։ Վերջապէս Ռընէ յաջողեցաւ ջուրէն երեւան հանել զայն եւ Սկիւռ առաւ ու ամանին մէջ դրաւ։ Գեղեցիկ ծածան մ՚էր։—Պառա՛վ, Օրիո՛րդ, պառա՛վ, պոռաց ձայն մը առուակին միւս եզերքէն։

Ամենքն այն կողմ նայեցան։—Մ. Պրէզուան է, ըսաւ Օր. Շաղլէն։

Ռընէ կաս կարմիր եղաւ։—Ձուկ կ՚որսամ կոր, Մ. Անտրէ՛, ըսաւ։

Սկիւռ նոր խայծ մը անցուցած էր Օր. տը Լուկարտի կարթին, միեւնոյն ժամանակ անոր երեսը նայելով եւ կարմրութիւնը դիտելով։ Ռընէ կարթին լարը նորէն ջուրին մէջ նետեց եւ երիտասարդին հարցուց.— Մեզ անձնելո՞ւ կուգայիք, Մ. Անտրէ՛։

=Ո՛չ, Օրիո՛րդ։ Վինեօլ կ՚երթամ։ Առուակին ճամբան բռնեցի։ Մտքէս չէի անցըներ որ հոս պիտի հանդիպիմ ձեզի։

—Ահա ուրիշ մ՚ալ, ուրիշ մ՚ալ, եւ առջինէն աւելի աղուո՛ր, պոռաց Ռընէ երկրորդ ծածան մը քաշելով։

=Բարի յաջողութի՛ւն, Օրիո՛րդ։ Զբօսնեցէ՛ք։

—Այս իրիկուն ճաշակ պիտի գա՞ք։

=Ո՛չ, Օրիո՛րդ։ Պիտի չկրնամ։

=Վինէօլէն ուշ պիտի դառնամ։

=Գործս շատ է։ —Ինչո՞ւ։ —Ա՜հ։

—Ուրեմն վա՞ղը պիտի գաք։

=Ձեզ վկայէ թէ պիտի կրնա՞մ։

—Ի՞նչ արգելք ունիք, հարցուց Ռընէ ձայնով մը, զոր այլայլութիւնը նըշմարելի Սկիւռի։

=Վաղ առտու ստիպուած եմ մեկնիլ ի Փէրրէ—Սէն—Սիր, ուր թերեւս մինչեւ իրիկուն մնամ։

Ռընէի շրթունքները կծկուեցան։ Դէմքը տխրեցաւ։ պատասխանեց։—Բարի յաջողութի՛ւն եւ ի տեսութի՜ւն, Օրիո՛րդ, յարեց Անտրէ ողջունելով եւ անհետացաւ ուռենիներուն ետեւը։ Օր. տը Լուկարտի դէմքը զուարթ չէր, երբ անոր կ՚հետեւէր երիտասարդին, որ կ՚հեռանար արագ արագ։ Ամենափոքր ուշադրութիւն իսկ չէր ընծայեր ձուկը բռնած կարթին։ Միտքն այս պահուս բոլորովին ուրիշ բանով զբաղած էր։ Սկիւռ անոր երեսը կ՚նայէր զուտ իգական հետաքրքրութեամբ եւ կ՚ջանար հասկնալ անոր դիմագծերուն այս յանկարծական փոփոխման պատճառները։—Կ՚խածնէ կոր, Օրիո՛րդ, կ՚խածնէ կոր, պոռաց Հսկայ Գոչ Ռընէի կարթին շարժումը տեսնելով։

Օրիորդը՝ իր մտածումներէն արթննալով՝ մեքենաբար քաշեց կարթը։ Խիստ գեղեցիկ ու պզտիկ ծածան մը կառչած էր կարթին։ Բայց Ռընէի ուրախութիւնն անհետացած էր։ Ոտք ելաւ եւ կարթն Սկիւռի տալով, ըսաւ.—Շատ շնորհակալ եմ, Տիկի՛ն, ձեր հաճոյակատարութենէն։

=Կ՚մեկնի՞ք։ —Այո՛։

=Բայց որսացածնիդ մէկտեղ տարէք։ =Տարէ՞ք։

—Ի՞նչ հարկ կայ։

—Սա հիւանդական բռնած պզէմս ալ (խանէյէ պըլըզը) մէկտեղ, ըսաւ Հսկայ Գոչ։

=Շատ աղնիւ էք, Միւսի՛ւ։

—Ամենեւի՛ն։ Դուք ձեր իրաւունքը պիտի առնէք։

Սկիւռ ցանցէն դուրս կ՚հանէր ձուկը։—Ինչի՞ մէջ դնեմ, հարցուց։

Ռընէ առաւ թաշկինակը, որով ձեռքերը սրբած էր որսացած ատեն։—Հանգուցելու է ձեզի, ըսաւ ժպտելով։

—Հարկա՛ւ։ Աղով հաճոյք կ՚պատճառէք մեզի։ Ձուկը թաշկինակին մէջ ծրարելով յանձնեցաւ Օր. Շաղլէնի։ —Շնորհակալ եմ, ըսաւ Ռընէ։

=Զարմեր, Օրիո՛րդ։ Երբ նորէն ձուկ որսալ ուզէք, եկէք։ Քանի մը օր հոս պիտի մնանք։ Մեզի միշտ հոս պիտի գտնէք, որսի գաւազանը ձեռքերնիս։

ՀԴ.

Ռընէ նորէն շնորհակալ եղաւ, ողջունեց եւ վարժուհիին հետ մեկնեցաւ։—Ամուսինն աղէկ մարդ չերեւար կոր, իսկ կինը քիչ մը տարօրինակ է, ըսաւ Օր. Շաղլէն Ռընէի։ Բայց երկուքն ալ հաճոյակատար են։

Սկիւռ՝ երկու կիներուն հեռանալը դիտելով՝ հարցուց Հսկայ Գոչի.—Գիտե՞ս մտքէս ի՞նչ կ՚անցնի։ =Ո՛չ։

—Օր. Ռընէի եւ այն երիտասարդին միջեւ, որ քիչ մ՚առաջ դիմացի եզերքն էր, սիրահարութիւն կայ։

=Ինչէ՞ն գիտցար։

—Աղջկան տխուր դէմքէն, երբ Մ. Անտրէ ըսաւ թէ վաղը ճամբորդութիւն պիտի ընէ, կարմրութենէն, տժգունութենէն եւ այն ձեւէն որով յանկարծ թողուց ձկնորսութիւնը, որու վրայ խենթ կ՚ըլլար։

=Օ՜, Ամերիկացիի աչք ունիս հրամանքդ։

—Իրա՛ւ որ։ Հինգ վայրկեանի չափ կին ըլլալու էիր անմիջապէս հասկնալու համար անոնց սիրահարութիւնը։

=Կրնաս իրաւունք ունեցած ըլլալ, բայց ինծի համար բնաւ կարեւորութիւն չունի։ Հոգս հատեր է ու անոնց սիրաբանութեան վրայ պիտի խորհիմ։

—Ե՛ս ալ անանկ։ Խօսք ըլլալու համար ըսի։ Գործի եւ ջաղացքի խօսք ըրաւ այդ Մ. Անտրէն։ Կ՚երեւի թէ մին է Պրէզուաններէն որք մեր աչք ունեցած տունը գնել ուզեր են։ —Հաւանական է։

—Այս երկու ազատ կիներն ո՞վ էին արդեօք։

=Դղեակին տիրոջ բարեկամները, կամ թերեւս աղջիկը։

Այս պահուն Հսկայ Գոչ ոտքի ելաւ եւ կարթը գետին նետեց։—Ալ պիտի չորսա՞ս, հարցուց Սկիւռ։

=Ո՛չ։ Ա՛լ ձուկ չկայ։ Խռհանոցին կողմը շրջան մ՚ընելու ատենն եղաւ։ Գործիքնիս ժողվենք։

—Վաղը պիտի գա՞նք նորէն։ =Ո՛չ։ —Ինչո՞ւ։

=Ձուկերս քիչ մը հանդարտ ձգենք։ Կասկածներնին արթնցուցինք։

—Ուրեմն վաղն ի՞նչ պիտի ընենք։

=Անտառին մէջ կ՚պտտինք եւ Շամպոռի դղեակը կ՚այցելենք։

—Հո՞ն պիտի ճաշենք։

=Այո՛։ Առաւօտն կանուխ կ՚երթանք, զով օդին։ Ցերեկուան արեւը շատ տաք է։

Սկիւռ գործիքները ժողվեց, մինչ Հսկայ Գոչ կարթերը դուրս կ՚հանէր ջուրէն։—Նայէ՛։ Սըւիկա Օրիորդին վրայէ՞ն ինկաւ ի՞նչ եղաւ, ըսաւ յանկարծ Սկիւռ սեւ եզերքով նամակի պահարան մ՚առնելով խոտին մէջէն, որուն վրայ նստած էր Ռընէ։

=Ի՞նչ է, հարցուց Հսկայ Գոչ։

—Ձե՞ռ տեսներ կոր։ Պահարան է։ =Վրան ի՞նչ գրուած է։

(Շար.)

Թարգմ. ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ